Ն 7082 | 1908 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 21-4 | ՃՈՒՄԱ | 10 ԶԻԼ-ԳԱՏԷ 1326 | 21 ԹՐՇՐ. ՍԱՆԻ 1324 | 24ՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՄԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԻՒՏԻՐԻ
ՏԱՎ.Ա. ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ
ՍԱՏԱՐԷԹ ԳԱՐՇՈՒՍԸ
ԳԱՐՇԸԼԸԳԸՆՏԱ
Ն. 49

Կաղէթայա այիտ մէվատտ հագգընտա սահիպը իմթիյազա միւրաճաաթ օլունուր: Սահիպը իմթիյազըն իմզասը վէ կաղէթանըն մէհրը մախսուսըյլա մաթպաանըն մաթպու մագպուզլար թէէտիյաթը նալընըզ միւթէպէր վէ մէչրու օլաճագ տըր:

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ԹԷԷՍԻՍ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ

ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՄԻԼԼԻՅԷ, ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ՅԷՎՄԻ ՍԷՐՊԷՍՏ ԿԱԶԷԹԱ

20 ՓԱՐԱ — 20 ՓԱՐԱ

جریدهٔ شرقیه
دیکران جیولک ۱۲۹۳
سنه‌سنده تأسیس ایتمشدر
صاحب امتیازی جیوه‌لکیان

DJERIDÉI CHARKIÉ
FONDÉ EN 1877
Directeur-Propriétaire
AGOP DJIVÈLÉGUIAN
AVOCAT
Vis-à-vis la Sublime Porte
No. 49

ԱՊՈՆԷ ՇԷՐԱԻԹԼԱՐԸ

Բէլտէ օլարագ	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	150 ղշ.	80 ղշ.	45 ղշ.
ՄԷՄ. ԷՃՆԷՊԻՅԷ	32 ֆր.	17 ֆր.	10 ֆր.

Մէճմուիյէ 20 ղրշ. տան

ԹՈՒՐՔԻԱ ՎԷ ԷՎՐՕՓԱ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ Տ. Ք.

Մուհարրիրը չէհիրին իշպու պէնտը մուհիմմի սարընքի նիւսխէմիզտէ ալըրճի մուգարրէր տիր:

ՎԱԹԱՆԸՆ ԹԱԳՍԻՄԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷՍԻ

Վաթանըմըզըն թագսիմաթը տախիլիյէսի, նանի գարիյէլէրին, գասապալարըն լիվալար վէ վիլայաթըն նէկտիկէրի իլէ ճարի օլան մէրպութիյէթ վէ ալէագասը օ՛ տէրէճէ պօզուգ, օ՛ մէրթէպէ բիւրիւգլիւ, վէ օ՛ գատար գարմագարըշըգ տըր քի, էրպապը ագլըտա պիրի սէյյահաթ քիւլֆէթինի իխթիյար իթսէ, պու թագսիմաթը իճրա իտէն միւհէնտիսլէրին իլմի հէնտէսէյի տէյիլ, նա՛ իքի իքի տահա տէօրթ իտէր օլտուգընը թէմիզտէն անըգ պուլընտուգլարընը մա հայրէթ թաստիգ իտէճէք տիր:

Ընգարէ վիլայէթինի էլէ ալալըմ: Պու վիլայէթ տախիլինտէ եօլյէ քէօյլէր վար տըր քի, Նօղկատա 5—6 սաաթլըգ ուզագլըգտա [illegible] թիպատա պու՛ նա, կէօթիւրիւլմիշ 18—20 սաաթ ուզագ օլան Քէսկինէ վէրիլմիշ, Քէսկինին պուրնու տիպինտէ նանի անճագ $3/4$, 1, $1 1/2$—3—4 սաաթլըգ մէսաֆէտէ պուլընան քէօյլէր գալըրըըլըպ 16—20 սաաթ ուզագ պուլընան Պէր չէհրինէ աթըլմըշ: Պէր չէհրինէ 4—5 սաաթլըգ մէսաֆէտէ պուլընան պիր քէօյ Քէսկինէ վէրիլմիշ, Սունկուրլուն քէօյլէրինի Զօրում գուրպինտէ պուլունան, վէ Զօրումընքիլէրի Մէրզիֆունէ հէվալէսինտէ պուլունուր: Պազը նահիյէլէր հէյէթի մէճմուասըյլա պէրապէր պիր գասապատան տիկէրինէ վէ եա պիր լիվատան գասապայա վէրիլմիշ, Վէրիլմէսի իճապ իտիգ իթմէյէճէք քէօյլէր հէչ տիւշիւնիւլմէմիշ տիր: Պու վիլայէթտէ Իսքէսու նամընտա պիր մէրքէզի գազա վար: Զէվալը օ գատար պէտպախթ տըր քի թէշքիլինտէն պէրի պիր գայմագամ գիւթի պուլամամըշ: Պազը սէնէ կէլիր քի լավ իլէ նահիյէյէ թէպտիլ իտիլիր, պազըտա իգպալը լուլը թէվճիհիս կէօսթէրիր գազայա միւնգալըպ օլուր, պինաէն Իսքէսու չուլ միւչէվվէլ հալինտէն օ՛ մէրթէպէ տիլկէր տիր քի, չայէտ սէօզէ կէլմէսի իճապ իթսէ մութլագա «պէ գարտաշ, պէնիմ կիւնահըմ նէ՞ տիր. նէթէ՛յի արթըգ 3—5 սէնէտէ պիր թէպտիլաթա ուղրատըըլըմ, պէնի մէհէքքէտ մուայյէնէ իտինիզ տէ տէյէրիմէ կէօրէ պիր գըյմէթի գաթի իքթիսապ էյլէյինիզ» տէյէճէք տիր:

Պէն պուրաճըգտա ֆէվգէլատէ մուխթասար օլարագ պիր վիլայէթ թագսիմաթընտան պահս իտիյօրըմ: Ֆագաթ պու հալ հէր վիլայէթտէ տախի պուլունուր: Վաթանըն թագսիմաթը տախիլիյէսինտէ ագլ ու մանթըգ հիչ իշ կէօրմէմիշ տիր քի, պունըն մազարրաթընը հէրէ վաթան կէօրիւյօր: Պազընըզ:

1. Վագթը հասսատ. անճագ պազու գուվվէթիյէ իշ կէօրէպիլմէքտէ պուլունան զիւրաալըգ—թարլալարա տէօքիւլմիշ, վէ գան-թէր չալըշըյօր: Պիր տէ պազարըն ատը պիր հուգուգ տավասընտան, խալսու էհէմմիյէթիյէ պիր սիւալ-ճէվապտան տօլայը պիր միւպաշիրը վէ եա նէֆէր տըր կէլիր կէօյա [illegible] պիտէտէն պիլմէսը թէլաշլա, զէվալը թարլասընտան գալգըպ վէ նանը պաշընտա պուլունան հուգուգըն թէրք իլէ իքի կիւնլիւք մէսաֆէյէ պայթարլէյէ պուլունան մէրքէզ պիր գազա վէ եա լիվայա կէօթիւրիւլիւր: Հէչ պիր իւճրէթ գարշըլըգընտա օլմայան սէպէպլէ իլէ տէ 3—5 կիւն քալը գօրլար: Մէրքէզէ պէրապէրլէրինտէ տա անճագ իքի կիւնտէն թարլասը պաշընտա պուլունաճագլարըգը պու հուսսա 10 կիւն գայպ իթմիշ օլուր, պարի պէրապէրլէրը թարլասընը պէյանսըզ պուլա պիլսէ... եա էքինի կէչմիշ օլուր, եա տա ալըրգալը իւրմիշ:

2. Սըֆուտ վէ ազնատ մէմուրլարըն, վէ խալսու պէլէտիյէ թաալիյէլէրի վէ պու մէմուրլարը կիզլի «սօգլամա» սուրէթիյէ գարիյէլէրի տօլաշմագ մէճպուրիյէթինտէ պուլունանլարըն, 3—5 կիւն գարըֆընտա էրիշայը վալիֆէ իլէ մէմուրիյէթլէրի պաշընտա պուլընամալարը [illegible] իքէն, թաատո իւլէ սուր թագսիմաթ սիւզինտէն պէլիւճա լայպիւպէթլէրի քէօլ հէմ կէօրիւլէ կէլէն հագգըզթըլարտան տըր:

3. Իշպու սուր թագսիմաթ, սուրէթի միւսթաճէլէտէ սաքէր իքթիմալընտա տահա զիյատէ կէօզէ չարբմագտա տըր: Գօժանտանըլըգտան վիրիլէն էմր մուճիպինճէ, սաքէրին 8—10 կիւն գարֆընտա պէհէմ հալ սիլահ պաշընտա պուլընտըրըլմասը իճապ իքէն, պու միւտտէթին իքի միսլի կէչիյոր տա սաքէրին նըֆըրը պիլէ պուլընտըրըլամայօր:

Վաթանըմըզ կիպի եօլսըզ եօլագսըզ պիր միւլքտէ «էվվէլ իւչ չէրրէյի» օլարագ պուլը թագսիմաթը տախիլիյէմիզ տէւզէլտիլմէլի վէ պիր թագըմ մատտի վէ մանէվի մահզուրլար րէֆ իտիլմէլի տիր:

Պիզ խըզահըմըզ ամիգատա պուլունամայօրըզ, էկէր սաքէրիսի ֆիլան գասապա վէ միւլքիյէսի ֆիլան լիվա կիպի մունճիպ խէնտէ թագսիմաթտան տա պահս իթմէք իճապ իթսէ, էքէյի ուզուն գաչար: Տիւշինէլիմ պիր քէրրէ, իճապ պու՛ նա, պիր քէօյի այնը կիւնտէ հէմ սաքէրի վէ հէմ միւլքիյէ տաիրէլէրինտէն իսթէնիլիր սէ, հէր իքի տաիրէտէ (պիրի պիրինտէն 10—20—25 սաաթ ուզագ օլարագ) այնը զէմանտա խապարի վիճտան իթմէք իւչիւն օրթատան իքիյէ պէօլիւնմէսի իճապ իթմէյէճէք մի:

Վաթանըմըզտա պունլար իճրասը նագտապիլի թէէխիր ըսլահաթլարտան պուլընտըըղընտան, Տախիլիյէ նազըրը ճէտտիտիմիզին իշպու նազարընա արզ իտէրիզ:

ԱՂԷՔՍԱՆՏՐ ԳԸՅՐՃԵԱՆ

ԻՊԷՔ ՊԷՕՃԷՅԻ ԹՕԽՈՒՄԼԱՐԸ

ՆԷՐԷՏԷՆ ԱԼԱԼԸՄ

Պոնտան էվվէլքի պէնտիմիզտէ (Ճ. Շ. Ն. 7074), տամըզլըգխանէ տուվարընտա հարիր թէֆթիշ մէմուրլարըն թաալիմ էյլէտիքի ճէտվէլտէն պահս իթմիշ իտիք:

Պու ճէտվէլտէ իլք տէֆա կէօզէ չարպան տամըզլըղըն աչըլտըղը թարիխ տիր. հէր պէօճէքճի էյի պիլմէլի քի, պէօճէքլէր նէ գատար էրքէն աչըլըր իսէ թապիի խարարլարըն աչըլմասը ազըլընտէ, օ գատար մուգատտի խարաճ պուլուռ՝ հավալարըն տախի միւնասիպէթսիզ կիւնլէրինէ գալմագտան գօրա խարաճագլարընտան, պու նօգթայի նազարտան՝ պէօյլէ էրքէն աչըլմըշ պիր տամըզլըգտան հէր տիւրլիւ մուհասսէնաթ պէքլէնէպիլիր՝ չու հալտէ ճէտվէլին պու նօգթայըննա զիյատէ տըգգաթ իթմէլի տիր:

Իքինճիսի՝ պէօճէքճիլիքին նիհայէթինի, նանի աակը տիւքիւտիւքի թարիխի կէօսթէրիր քի՝ պու թարիխին տախի պէօյլէ էհէմմիյէթի վար տըր: Զիրա քի մունթազամէն պագըլմըշ պիր տամըզլըգ 30-35 կիւնտէ հէր հալտէ աակըյա չըգար, վէ պէօյլէ 30-35 կիւնտէ միւտտէթը հայաթիյէսինի տէվր իթմիշ պիր տամըզլըգտա հէր տիւրլիւ սաղլամլըգ պուլընապիլիր:

Իքինճիսի՝ պէօճէքլին էօմրիւնին հալլարընը իյարէթ իտէրէք, պունլարըն հէր պիր օրինինտէքի կէօրմիւշ օլտուղը հալլէր տօղրուտա տօղրուսընա հէր պիր սիւթունա գայտ օլունըր. Էվվէլա, սէյրէքլէրի, սէյրէք գօնուլմըշ պէօճէքլէր թէնէֆֆիւսլէրինի՝ իւֆիրաճլարընը՝ վէ տէրի տէյիշտիրմէլէրինի սէրպէսթ իճրա իտէճէքլէրինտէն, պիւնէլէրի գալըթիչ սաղլամ օլարագ հէր տիւրլիւ խասթալըգլա մուգավէմէթ իտէրլէր վէ պու նիւզտէն զօգալարը տախի կիւզէլ օլուր:

Սանիյէն՝ քինէ տէյիշտիրիլմէսի: Պէօճէքճիլիքտէ էլան տահա մաթէթէսաւիֆ տէվամ իտիլտիքի կէօրիւլմէքտէ օլան քինէ ուսուլի քի՝ նէտիկի նարգալար իլէ տիւչէն գըրընթը վէ պէօճէքլէրին գազուրաթընտան իպարէթ պիրէր նըզըն, պիրէր բիւլիք թէրէկէլէրի տիր. պունլար օլմագսա այգը վագթը տիւքիւլէմէզ ֆիքրը ճահիլի իլէ հէր պէօճէքխանէլէրիմիզտէ կէօրիւլմէք տէ իտիր. պունլար պէօճէքլէրիմիզին պիւնէլէրը նէ զիյան վէրտիքլէրի կիպի պէօճէք պագըմլարը տախի զիյանը վար տըր. չու հալտէ պունլարը պէօճէքլիքտէրտէն տըշարը ալմագ վէ պիր տաա [illegible] պէօյլէ պիր մուզիր օ նիւպէթտէ օ տամըզլըգ տախի գարֆէ իլէ պիլինէճէ օլուր:

Սալիսէն՝ հավալանտըրըլմասը: Իշպու պէօճէքճիլիքին բուհու մէսափէսինտէ պիր մէսէլէ՝ տալըրտա ազամար իւլէրինտէ սէրպէսթ հավատա պէօյլէյէն պու հայվանլարըն միլեօնլարըն նասըլ պէրլիմ չալըշըրըմըզ սօզարագ, օնլարը հավատան մահրում իտէրիզ, իտէրիզ ամմա ճէզասընը պիզ չէքէրիզ. Իւլթէ պու թապիի հավատա պէօյլէմէլերի տիւշիւնիլիր իսէ, պիր պէօճէքլիք էյլէնին նէ գատար չօգ վէ սաֆ հավա լազըմ օլտուղը անլաշըլըր, վէ պու հավա խալսըզ թէնէֆֆիւսլէրինէ խըրտալիթ իթմէյէ պէօճէքլէրին վիւճուտընտան վէ խաըրաճ գըրընթըլարընտան գարշըլաշընան թէօտանլըգլարընտան լազըմ իտէր. իւլթէ պու պէօճէքլիք կիտէրէպիլինըզ հալտէ, սիզի իքտահ իտէճէք հիչ պիր զօգու վէ ազըր հավա անմագ իսէնիզ, օտանըն հավասը մունթազամէն թէզալիլ օլմալը օլտուղընա հիքմէթ իտէ պիլիրսինիզ:

Տէօրտիւնճիսի՝ սուրէթ թէզատի տիր: Պու տա պէօճէքլէրին նէ սուսուլատա պէսլէնմիշ տիր քի, Էվրօպատա թամէ նարգ իլէ պէսլէնտիքի հալտէ, պիզտէ տալ իլէ պէսլէնմէքտէ տիր. անճագ տամըզլըգտա նարգանը վէ հէրէքէտ նարգ իլէ պէսլէյօր իսէ հալլամատտան տահա չօգ կիւզէլ թավսիյէ իթմիշ օլուր:

Պէչինճի՝ քէրէվէթլէրին նէվի: Եարըլան քէրէվէթլէրին հավատար օլուպ օլմամասը նոգթասընտան էհէմմիյէթլէրի վար տըր. տահթօլօ ուսուլինտէ պէօճէք քէրէվէթլէր հէր տիւրլիւ ամէլիյաթա բէք էլվէրիշլի օլմատըղընտան, թապիի գուսուրը իշ կէօրիւլիւր, վէ պու ուսուլտէ պէօճէքլէրին ալթլարընա քիւաղըտ եայարագ թէնէֆֆիւսլէրին մահրում իտիյօրլար. հալպուքի, Գավալօ ուսուլինտէ վէ պունա եագըն ուսուլլէրտէ հէմ սէլէլէր քիւչիւք վէ հէմ տէ ալթլարը պօշ օլտուղընտան, հավա ալաճագ կիւզէլ ճէրէյան իտէր վէ Գավալօ ուսուլինտէ պագըլան պէօճէքլէր հէրսինտէն սաղլամ օլուրլար:

Ալթընճը՝ տէրէճէի հէրարէթ: Էյի պիր տամըզլըգըն պու հէրարէթ տէրէճէսինի չօգ կիւզէլ թաանզիմ իտէր, վէ պէօճէքլէրինի 20—25 տէրէճէ արասընտա պէսլէյիպ 30—35 կիւնտէ աակը գօր վէ զայը մունթազամ հէրարէթ տէրէճէլէրի պէօճէքլէրին էօմրէրինի ուզատըր՝ օնլարըն հայաթլարընը թէհլիքէյէ գօր:

Եէտինճի՝ խասթալըգլար՝ խօզարըտան պէրու պէյան իթմիշ օլտուղում ուսուլլէրին քէաֆֆէսի մունթազամէն իճրա օլունմըշ իսէ, օ խասթալըգ սիթէօնընտա հիչ պիր «էնտիգասիօն»ա [illegible] տավալարը մուայյէնէսի կէլիր քի, ֆէնն մէմուրը քէնտի ֆիքրինի պէյան իթմէքտէ օլասըն՝ սիզ տէ ասըլը իւզէրինտէ օլան գօզալարըն նէվինի իւքքիլի օլուպ օլմատըղընը մուայյէնէ իտէրսինիզ, չիւնքի թէճարէթ նօգթայընտան պագըլըրսա պէօճէքլին սաղլամլըղը իլէ պէրապէր գօզանըն տախի իւքքիլի վէ չապուգ չէքիլիր ճինսի օլմասը լազըմ տըր:

Իւլթէ իսմալէն պէյան իթտիքիմ չու պէնտիմիզին անլաշըլտըղը կիպի, հէր պէօճէքճի էրքէսի սէնէ թօխումտամըզլըգտան հէր հալտէ կիւրիւգ կէօրմէսի վէ ճէտվէլէ թամգիպ իթմէսի իճապ իտէր: Զօգ գօմիսիօնճըլարըն ուսուլլարըն օլտուղը եալան նիզէրինէ ֆիլան էլին թօխումու պարտայա նաար կիպի լաֆլարըն էհէմմիյէթի եօգ տըր. քէնտի այադընտաքի պուլունան պիր թօխումճունուն տամըզլըղընը իսթէյին կիպի կէօրիւբ, օ իքիլմէ ալըշմըչ պէօճէքլէր տախի սանա սաղլամ մալ եաբարլար:

Ուզագտան կէլէն պիր թօխումճունուն մալընը նասըլ անլայապիլիր սիւալը կէլիր քի, մասէլա քի թօխումճու պիր թէմէլ [illegible], օ հալտէ՝ օ թէմէլ իչուն նէ գատար ֆէտաքեարլըգ լազըմ իսէ եափմալըյըզ, եա թօխումճուտան պու տամըզլըգ ճէտվէլինի իսթէմէլիյիզ վէ խալսօ թօխումճըլըն մէվգըը հագգընտա թէֆթիշ մէմուրընտան իշահաթ թալէպ իթմէլի:

Եալընըզ պիր պէօճէքճի պէօյլէ էյի վէ սաղլամ թօխումա նայիլ օլարագ, իշինին թէմէլինի գօյմուշ օլուր: Պէօյլէ մունթազամ պագըլմըշ պիր տամըզլըգըն միգրօսգօբ մուայյէնէսինտէքի միւֆէթթիշ թարաֆընտան վէրիլէն րապօրը նազարը սըգգաթա ալսան պիլէ, սաղլամլըգտան մաաատա հիչ պիր չէյ կէօրմէյէճէքսին տիր:

Պէօյլէ սաղլամ պիր թօխումա նայիլ օլտուգտան սօնրա, էվվէլքի պէնտիմտէ պիլտիրտիյիմ կիպի, գըշլաթմագ մէսէլէսինէ տախի տըգգաթ օլունուր իսէ, մահսուլ ալմագ թէհլիքէսինի 81 % թէէմինաթ ալթընա ալմըշ օլուրլար:

Պունլարտան սօնրա պէօճէք պագմագ կէլիր քի, իլէրքի պիր պէնտիմիզ իլէ օնը տախի իզահ իտէրիզ:

Կէօսթէրմիչ օլտուղըմ չու ուսուլին թիւրլիւ օլըճաղըգ քէօյլէլէր վար իսէ՝ էկէր սէնասըթտան իթիպարըզ օլունամասընը վէ չու միւնագաշալար իլէ էհէմմիյէթ պէօճէքճիլիքտէ պէյլէթիլէրինի էօյրէնմէք ֆիքրինի հասըլ իթմիշլէրիմիզ խալիսանէ րիճա իտէրիմ:

Էնգասէ թօխումճու
ՔԷՐՕՎԲԷ Ս. ԷԼՄԱՍԵԱՆ
Միխալըճ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՀԱՐՊ ԹԷՀԼԻՔԷԼԷՐԻ

«Թայմզ»ըն մէգալէի մախսուսէսի.— Պարօն Ֆօն տ՚Էրէնթալըն Վիէննատա Թիւրքիա մասլահաթկիւզարը իլէ վագը օլան միւլագաթընտա, գուլլանտըղը լիսանը թէհտիտքեար, միւզաքէրաթը հագգընտա սուրէթի ճէրեանը պիր սուրէթտէ թէվզիհսիզ չալըշանլարըն իմտիտտիրի գըրապաճագ մահիյէթտէ տիր:

Աւուսթուրյա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթինին սուլհէն թէսվիյէի միւշքիլաթ արզուսընտա պուլունմատըղընա տաիր էֆքեարը ումումիյէյի հասըլ օլան չիւպհէլէր հարաքէթ վագըա սիւրէթ իլէ թէէյիտ իթմիշ օլույօր: Մամաֆիհ պիզ պու րիվայէթի խանտագ իւքէմմէլ յօրըզ: Հագգըմըզ վէ զէմանըմըզ հարէքէթիյէ հագգը մէսէլէյի օրթայա չըգարան Աւուսթուրյա խարիճիյէ նազըրը

)(62)(ՄԻԼԼԻ ՌՕՄԱՆ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆԻՆ ՔԷՍԻՊ ԻԹԹԻԿԻ ՀԱԼ

1853-1908

Շիմտի Հիլմի փաշա հագգընտաքի միւթէլաաթըմըզը պիթիրմէտէն էվվէլ մէհարէթ վէ իգթիտարը սայէսինտէ մուհաֆազա իթտիյի մէվգըինին էհէմմիյէթ վէ նէզաքէթի հագգընտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք իսթէրիզ, սէրայտա չիմտիյէ քէնտիսինէ լէմիյէթ վէ իթիմատ կէօսթէրիլիյօր:

Ֆագաթ, Էվրօպալը մէմուրլարըն սուրէթի ֆիքըր ու նազարընտա թէմայիւլ իտէր իսէ, պու իթիմատըն զայիլ օլմասը թէհլիքէսի վար տըր. չիւնքի օ վագթ քէնտիսինէ իսլահաթտան իսլահաթա ալթլայա ալթլայա Մաքէտօնիայը մէմալիքի Օսմանիյէնին սայիր գըսըմլարընտան թէֆրիգ իթմէյէ ղայրէթ իտէն պիր ատէմ նազարը իլէ պագըլըր:

Տիկէր թարաֆտան ամաւ սիվիլլէրին էֆքեարընտա մուխալէֆէթ իտէճէք խալսօ իսլահաթտան իւնթիզար օլունան նէթիճէլէր էլտէ իտիլմէյէճէք օլուր իսէ, պիւթիւն մուվաֆֆագիյէթսիզլիքլէր, պիւթիւն խաթալարա քէնտիսինին սէպէպ օլարագ իսնատ, սէֆիրլէրտէն պիրինին չիքայէթի իթմէսի մէլհուզ տըր:

Իթիլաֆլարըն նազարընտա Հիւսէյին Հիլմի փաշա մութթասըլ վատ իտէր. ֆագաթ հիչ պիր չէյ խարմագ պիր ատէմ տիր:

Թիւրքլէր իսէ օնը հուգուգը Իսլամիյէյի ֆէտա իթմէքլէ իթհամ իտիյօրլար, հէմ փաշանըն, հէմ Էվրօպայա խըտմէթ իթմէք, խարանմագ տահա ուզուն միւտտէթ միւհմին օլապիլիր մի, Մաքէտօնիատա հէր քէս տէր քի, «Միւֆէթթիշ փաշա՝ ամանը սիվիլլէրիտէ, Մալիյէ գօմիսիօնը տա Ծօրճիս, պաշլը տա էլինտէ տիր»:

Իհթիմալ, Իթթիհատ-թէրաքքիյէ, պէօյլէ պիր զէհապ իլէրի կէլմիշ տըր: Ֆագաթ չուրասը մուհագգագ քի, Սէլանիկտէ տէ Էվրօպալըլարըն գարարլարընը թաթպիգ իլէ իքթիֆա իթթիկէ ամանը սիվիլլէրի իգնայէ չալըշըյօր:

Խուլասա, սամիմի պիր հիսսի նիյէթ, վիլայաթը սէլէֆէ, հուգուգը հիւքիւմրանիյի Բատիշահիյէնին մուհաֆազա վէ թէէմինի իչիւն, չիմտիլիք սէկեանէ չարէ իսլահաթ իճրա իթմէք, վէ եա հիչ օլմազ իսէ, իճրա կիպի կէօրիւնմէք օլտուղընա գանաաթ: Ֆաթթ պիր օլան ուսուլլարըն թէէսիրաթըյլէ, էլտէ իտիլէ կէլէն նէթիճէլէրին տէրիսինի էօրթմէպիլմէք պիր ֆաալիյէթ, միւնասիպէթ վէ մուլայէմէթընտա գահիրէն կէօրիւլէն ֆէվգէլատէ պիր ուսաալըգ, մէյիլի գապիլ օլմայան պիր խասլէթ, էֆէնտիսինէ քէօրիւնէ իթաաթ, մէմլէքէթին պէօյլէլիլիյինէ սադագաթ մէրպութիյէթ, գարըշընտաքինի իգզալ վէ իգնա իտէրէք, կէօզինիւ գամաշտըրըրմագ [illegible] ֆէվգէլատէ պիր մէհարէթ, մագսատընը կէօզլէմէք պիլմէք [illegible] Իշթէ Հիւսէյին Հիլմի փաշա:

3

Գօնթ Լամսթօրֆըն Վիէննայա սէյահաթը, Վիէննա բրօկրամը:— Թէէսսիւրաթը.— Պուլկարիսթան.— Տանէֆ, Պէթրօֆ, Բէթգօֆ գաբինէլէրի.— 1903 իխթիլալը. Մօրչթէկ միւլագաթը.— Լօրտ Լանստաունըն մէքթուպը.— Մօրչթէկ բրօկրամը:

Հիւսէյին Հիլմի փաշանըն Սէլանիկէ կէլմէսի (8 Տէկտ. 1902) էն հէյէճանլը խատիսէլէրին օրթալըգտա տօլաշտըղը զէմանա թէսատիւֆ իթմիշ իտի:

Իխթիլալըն իլք սէնէսի խիթամ պուլմուշ, ֆագաթ սուլհ ու սաայիշ թէէսիս իթմէմիշ իտի: Իսկ. 15 իննէ [illegible] սէֆիրլէրին հիւքիւմէթլէրինէ նազըրը սըրատա Մ. Գալօֆ, Միրօնօ խարիճիյէ նազըրընա կէօնտէրտիյի թահրիրաթտա տէյօր իտի քի,

«Աապէր ալընմայընա նէզարէն, ժանտարմա վէ մունթազամ սաքէրլէր թարաֆընտան վուգուա պուլան ճիւրմլէր վէ չիռաթէթլէր մուամէլէլէր հիչ պիր զէման պու գատար քէսրէթլի օլմամըշ տըր»:

Սիլահ արամագ վէ գալպ իթմէք իչիւն միւֆրէզէլէր, պիւթիւն մէմլէքէթի կէզիպ տօլաշըյօր, թահարրիյաթ իթթիքէլէրի ճամատէ, քէօյլիւլէրին էվինտէ խաթըրլայօր, ֆրանթազան խարիֆսիզ իտէրէք, քէօյլիւյիւ սօյույօր: Սէլանիկ-Մանասթըր շէմէնտէֆէրի մէմուրլարը մաաշ ալամագլարը կիպի խայթ մուհաֆազա մէմուրլար սաքէր թարաֆընտան, մունթազամէն սօյուլույօր, Ռուսիա սէֆիրի իլէ Մաքէտօնիա էհալիսինէ գարշը իճրա իտիլէն զուլմլարը կէօրիւշմիւյիւմիւզ սըրատա, սէֆիր Թիւրքլէրին թէճավիւզաթընտան, Արնավութլարըն [illegible] Պուլկարլըլարըն

կէօչտիւրիւյիւնի, պունլարըն պիր պիրի արգա սըրա կէլէրէք, Թիւրքլէր ալէյհինտէ ուլանան սատավէթ վէ հիտտէթ տույգուսունը էմարէթին թէքզինէ մուվաֆֆագ օլամատըղընը, եագընտա սիւքիւն վէ սաայիշ խաատէ օլընմագ իսէ, նէ կիպի հալլէր վուգուա կէլէճէյինի քէսթիրիլէմէմէքտէ օլտուղը սէօյլէմէկտէտիր»:

Սէլանիկտէ տէ Մ. Սթէգ պու էնթիլէրէ էզիլիրէք իտիյօր. չայանը հայրէթ պիր վուգու իլէ Մաքէտօնիանըն ահվալինի թաթպիգի գաբուլ օլան իւսլահաթըն ըլտընը թաալիք էյլէյօր իմի:

Իւլթէ պու խաթէրլէրին, պու էնթիչէլէրին թէսիրի իլէ իտի քի, գօնթ Լամսթօրֆ Վիկա. օրթասընտա Բէթէրսպուրկը թէրք իտէրէք Սօֆիյա վէ Պէլկրատտա կիտիյօր իտի:

«Պալգանլարտա թէէսիս օլունան հալի, իխթիլաճը վալըթալար իլէ խալէլտար իթմէքտէն գաթիյէն չէքինմէլէրինի, Սօֆիա վէ Պէլկրատ գապինէլէրինէ տօղրուտան տօղրույա իխթար իտիյօր իտի»:

(Տէվամի)

պու միւլագաթտա Թիւրքիյա վէ եէնի խարէյէ գարշը պօլ պօլ թէէմինաթը տասթանէտէ պուլընմագլա պէրապէր էկէր հիւքիւմէթը Օսմանիյէ Աւսթրիայա գարշը պիր Թավրը խասըմանէ ալըրսա, տէրհալ մուգապէլէ կէօսթէրիլէպիլէճէկի հօլընտա իճրաի թէնպիհատըն տէ քէնտիսի ալամայօր: Մումաիլէյհ Աւսթրիանըն Թիւրքիա իլէ տօսթ օլմագ իսթէտիկի վէ ֆագաթ իյճապընտա տիւշման տա օլապիլէճէկինի սէօյլէյօր: Սթանպօլ մուխպիրիմիզ պու միւլագաթըն պու կիւն (ճումաա էրթէսի) «Եէնի կազէթա»տա նէշր իտիլէճէկինի խապէր մալիւմաթ օլմագ իւզրէ պիզէ պիլտիրմիշ տիր:

Պու կազէթա Սթանպօլտա Սատրազամըն սուրէթը մախսուսատէ միւբէվվիճը էֆքեարը օլմագ իւզրէ թանըլմըշ օլտուղընտան, հավատիսը մէզքիւրէնին մէվսուգիյէթինտէն շիւփհէլէնմէմէք լազըմ կէլիր: Թիւրքիա թարաֆընտան չիմտիյէ գատար Աւսթրիանըն թէհտիտը Պազըլըր խաթըրլամ իտէճէք վէ մուհիգգ կէօսթէրէճէք հիչ պիր հարաքէթտէ պուլընըլմատըղը նազարը իթիպարա ալընըրսա, պարօն Ֆօն տ'Էրէնթալըն պու միւլագաթտա տէրմիյան իթտիկի սէօզլէր պիր գախ տահա ինէժմիյէթ վէ վէխամէթ քէսպ իթմէքտէ վէ Աւսթրիանըն հարպ իչին պէհանէ արատըղընը կէօսթէրմէքտէ տիր: Պախուսուս Աւսթրիանըն Սթանպօլ սէֆիրի տէ Պապը Ալիյէ գարշը այնը Թավըրտա պուլընմըշ տըր:

Պու թէհտիտլէրէ սէպէպ վէ պէհանէ օլմագ իւզրէ, Աւսթրիա իլէ Թիւրքիա արասընտա տօղրուտան տօղրույա ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթ պիր միւտտէթ էվվէլ թաթիլ խոլընդըգ հալտէ, պունտա էննիտէն պաշլանմասը հագգընտա Թիւրքիա Թարաֆընտան Թէմայիւլ կէօսթէրիլմէսի, օրթայա սիւրիւլյօր: Ֆագաթ Վիէննա հիւքիւմէթի միւզաքէրաթա պաշլամագ իչին պօյգօթաժա նիհայէթ վէրիլմէսի շարթ օլտուղընը սէօյլէմիշ իտի քի, պէօյլէ պիր խատտանըն նէ գատար միւնասէպէթսիզ օլտուղը միւհթաճը իզահ տէյիլ տիր: Աւսթրիա տարաֆի թէճավիւզընըն Թավրի նէթիճէսի օլմագ իւզրէ Թիւրքիատա հասըլ օլան հէյճան վէ հըսսիյաթ Թիւրք միլլէթինի պէօյլէ պիր հարէքէթէ սէվգ իթմիշ տիր քի, Աւսթրիա պու հըսսիյաթըն Թասքին վէ Թախֆիֆի իչին սարֆը մէսայի իթմէլիտիր վէ տահա իթիլաֆքեար տավրանմատըղճա, պունըն իզալէ վէ եա Թախֆիֆի պէքլէնէմէզ: [illegible] չիւն էլինտէն կէլէն խարպըղնը պէյան իտիյօր սա տա քէնտի Թարաֆընտան պու խօլտա սարֆը մէսաի իտիլտիկինէ տաիր հիչ պիր վէսիգա էլտէ իտէմէտիկիմիզի իթիրաֆ իթմէլիտիր: Պարօն տ'Էրէնթալըն —չէրաիթը միւզաքէրէյէ միւսթէնիտ օլարագ— տէվամը ճէրէյանընը արզու իթտիկի միւզաքէրաթտան մագսէտի Պապը Ալիյէ Պօսնա-Հէրսէքի իլհագընը րէսմէն Թաստիգ իթտիրմէք տիր: Ավսթրիա-Մաճարիսթան հիւքիւմէթի Պօսնա-Հէրսէք իւզէրինտէքի հագգը հաքիմիյէթի պիր ահտնամէի տիւվէլի իլէ քէֆալէթ ալթընա ալըմըշ օլան Թիւրքիայա պու Թալէպինէ գարշը հիչ պիր Թավիզը մուհիգգ Թէքլիֆ էյլէմէմիշ տիր: Թիւրքիայա հաթթա սարմայա պիլէ լիւզում կէօրմէքսիզին մէզքիւր իքի էյալէթին իլհագընը իլան իտէն Ավսթրիատան պիր Թավիզ իսթէմէկէ Թիւրքիանըն հէր տիւրլիւ թէքէտտիւատըն վազկէչմէ պիր հագգը վար տըր:

Ավսթրիանըն հիւքուքէ պիր Թավրըա մէզքիւր վիլայէթլէրի իլհագ իթմէսի վէ եէնիէ այնը էտաի մազրուրանէ իլէ իլանը իսթիգլալ իտէն Պուլկարլարը Թէշճի վէ Թէշվիգ իթմէսի պարօն տ'Էրէնթալըն Թիւրքիայա գարշը վէրտիկի տասթլըգ Թէմինաթըն տէրէճէսի սամիմիյէթի հագգընտա Թիւրքլէրէ պիր ֆիքր վէրէպիլիր: Կէնճ Թիւրք գօմիթէսի էրքեանընտան Ահմէտ Րիզա պէյ իլէ տահա քէյֆիյէթը իլհագ վուգու պուլմազտան էվվէլ վուգուա կէլէն միւլագաթընտա տա պարօն տ'Էրէնթալ Ավսթրիա տօսթլըղընտան քէմալը ահրարէթլէ պահս իթմիշ օլտուղընը Թիւրքլէր էյլէթտէ հաթըրլարլար:

Պարօն տ'Էրէնթալըն Ավսթրիա տօսթլըղընը իսպաթ իչին սէրտ իթտիկի տէլիլլէր չայանը հայրէթ տիր:

Մումաիլէյհ տէվրը սապըգտա Ավսթրիանըն Մակէտօնիատա բըլահաթը միւէսսիրէ Թաթպիգի իչին Ինկիլթէրա վէ տիկէր մուազզամ տէվլէթլէր Թարաֆընտան իճրա իտիլէն մէսայիի սէմէրէսիզ պրագմագ խուսուսընտա էլինտէն կէլէն ղայրէթի սարֆ էյլէմիշ օլտուղընը սէօյլէյօր: Ավսթրիանըն Թիւրքիա տէվրը իսթիպտատընա մուավէնէթ կէօսթէրտիկինի պէօյլէ պիզզաթ իլան վէ թէէյիտ էյլէմէսի մումաիլէյհին մէսլէքը սիյասէթի հագգընտա կէնճ Թիւրքլէրէ էյի պիր ֆիքր վէրէպիլիր:

Անմայր հագըրէ տըւն Վիէննատա տահա ազ իւմիտսիզլէրէ Թէլագգը իտիլմիշ տիր: Պու ինթիմալ քի, Պօրսանըն եու քսէքէքէ պուլընմասընտան նէշէթ իթմիշ տիր: Մամաֆիհի Պէրլին բօլիթիգա մէհաֆիլի անվըլատէ պիր սալահ կէօրէմէյօրլար: Պէրլին հիւքիւմէթինին խաթըր նուֆուզ վէ թէէսիրինտէ օլան թէքֆի Ալէման կազէթալարընըն պիր իթթիֆագ Ավսթրիա բօլիթիգասընը Թասվիպ էյլէմէլէրի բէք էյի պիր ալէամէթ տէյիլ տիր: Պունլարտան պիրի Ավսթրիա իլհագընըն գօնֆէրանսատա մէվգէր միւնագաշայա գօնուլմասընը Թալէպ հօլընտա վագը օլաճագ միւզաքէրաթըն Փախաչիզ օլտուղընը վէ քէյֆիյէթը իլհագըն միւճէրրէտ պիր չէքլը րէսմիյէթ քէսպ իթմէսի իչին գօնֆէրանսա Թէվտի խուլէպիլէճէկինի սէօյլէյօր: Պիր տիկէրի Ինկիլթէրայա հիւճում իլէ Ինկիլիզլէրին կէնճ Թիւրքլէրի յիւգլումըշտան գլյատէ հըմայէ վէ մուավէնէթ էյլէտիքլէրինի վէ պիր հարպ չըգարմագա խահիշկէր պուլընտըգլարընը իտտիա իտիյօր:

Պու կազէթա Ինկիլիզլէրին Մակէտօնիատա Պուլկար չէթէլէրինէ մուավէնէթ հէվալիի մէզքիւրէտէ բըլահաթը ճիտտիյէ իճրասը իչին Եվրօպա պէօյլէ տէվլէթլէրին միւշթէրէքէն իմալը նուֆուզա պագը ամալը մէնֆաաթ վէ չէյթանէթ իճաաթ իլէ վէ իճպարէն Ավսթրիա իլէ Րուսիա արասընտաքի միւնասէպաթը տասթանէյի իզալէ, Պօսնա-Հէրսէք իլհագընա գարշը իլանը հիտտէթ վէ խուսումէթ, Թիւրքլէր Թարաֆընտան Ավսթրիա էմթաասընա գարշը խալըլան պու պօյգօթաժը Թէշվիգ էյլէտիքլէրինի ուզուն ուզատըյէ Թաատատ իտիյօր: Պիզ պու իթհամլարըն Թագտիրը մանիյէթինի Թիւրքլէրին քէնտի Թէմիզլիքլէրինէ հէվալէ էյլէրիզ: Օնլար պունլարըն տէրէճէի սըհհէթինի վէ նէ մագսատլէրլէ խալըլտըշ օլտուղլարընը անլայապիլիրլէր:

Ալմանլարըն Վիէննա կազէթալարընա պէօյլէ աքսինտազ օլմալարը սուլհ ու միւսալէմէթ իչին էլվէրիշլի էյի պիր թէէսիր եարմագ, Ալման կազէթալարընըն նէշրիյաթը ճիտտիյէսինէ գարշը պէրի Թարաֆտան Թիւրքլէր կէչէն բէնչշէնպէհ կիւնիւ Ֆրանսա Մէճլիսը Մէպուսանընտա կէրէք Մ. Տէշանէլ վէ կէրէք սաիրլէրի Թարաֆընտան մէմլէքէթլէրի հագգընտա իպրազ իտիլէն մուհապպէթ վէ Թէվէճճիւհը սամիմանէ իլէ միւթէէսսիր օլապիլիրլէր: Մ. Պիշօնըն պէյանաթը տա Ֆրանսանըն Շարգ մէսէլէլէրինտէ Թէճավիւզլէ Ինկիլթէրա նօգթայի նազարլարընա իշթիրաք էյլէտիկինի [illegible]

Միւզաքէրէնին պիւթիւն սաֆհալարը պա խուսուս Մ. Րիպօնըն Ճհաանիշէթքեարանէ վէ վաթանպէրվէրանէ նուտգը Ֆրանսայը սէվէնլէր իւզէրինտէ պէօյլէ պիր հիսսը Թէէսիր վէ իթիմատ հասըլ իթմիշ տիր: Ֆրանսանըն էմէլի Եվրօպա սուլհ ու միւսալէմէթինին խատիմի օլտուղը հագգընտաքի Թէէմինաթը Ինկիլթէրատա բէք սամիմի Թագտիրլէրլէ Թէլագգը իտիլէճէկինէ շիւպհէ եօգ տըր:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ ՎԷ ՍԼԱՎԼԸԳ

Պուլկարիսթան Րուսիատան իզն ալմագսըզըն վէ ալէյհտարը Ավսթրիանըն Պօսնա-Հէրսէքի իլհագ իթտիյի պիր զէմանտա իսթիգլալիյէթ իլան իթտիյի իչին Սլավլըղա գարշը միւճրիմ իմիշ:

Պէզճէ պիր Սլավ հիւքիւմէթինին, հաթթա Րուսիանըն խալպէրի օլմագսըզըն իսթիգլալիյէթ իլան իթմէսի Սլավլըգ ֆիքրինէ զըտտ տէյիլ տիր:

Սլավ մէնֆաաթլարը նօգթայը նազարընտան Ավսթրիայա իքի Սլավ մէմլէքէթի (Պօսնա վէ Հէրսէք) պախշ իտէն Րուսիա-Ավսթրիա ահտնամէսի մուզիրր տիր:

Պուլկարիսթանըն իլանը իսթիգլալը իսէ Սլավլըգ իչին պիր մուվաֆֆագիյէթ տիր:

Պունըն իլէ պէրապէր մէսէլէ Սլավլըգ ճիհէթինտէն Թէտգիգ խոլընմագ, պիզ Սլավ մըլըզ տէյիլմիյիզ պիլմէյ, ֆագաթ էյի պիլիյօրըմ քի, պիզ հէր չէյտէն էվվէլ Պուլկարըզ, պունըն իչին էվվէլա հէր քէսին քէնտիսինտէն սօնրա, ումում ինսանլարըն մէնֆաաթլարը կէլիր գայտէսինճէ, Սլավ մէնֆաաթլարընտէն, Պուլկար մէնֆաաթլարընը կէօզէթմէլիյիզ:

1908 սէնէսինտէ օլտըղը կիպի 1885 սէնէսինտէ տէ Սլավ հիւքիւմէթի օլան Սըրպիսթան, Սլավ օլտըղըմըզ հալտէ պիզէ իլանը հարպ իթտի, Պօսնա-Հէրսէք Թարիխի իւթիհադտան էվվէլ տէ Սլավ գըթասը օլտըղը հալտէ Սըրպիսթան 1882տէ Ավսթրիա իլէ ագտ իթտիյի պիր իթթիֆագնամէ մուճիպինճէ, մէզքիւր գըթա իլէ, րէսմէն գավմ ալէյհտարը իտէրէք, Մակէտօնիա տա պիզէ գարշը պիր վէյահատ իճրասընա պաշլատը:

Պէնտի մազգուրաթըմըզա օլարագ մէնաֆիինի միւտաֆաա իմկեանը Թէտարիքլէրի պու Սլավլըգ, նա՞սըլ Սլավլըգ տըր:

1876տա, Սթանպօլտա ինիգատ իտէն գօնֆէրանսա գարարլարը վէ Այա-Սթէֆանօս ահտնամէսի մուճիպինճէ Պուլկարիսթանտան սայըլան Մակէտօնիայը Պէրլին ահտնամէսի «Ինսանիյէթ» նամընա Թիւրքլէրին խարէսի ալթընտա պըրագա իթտի:

Թիւրքիատա յ Գանունը Էսասինին Թաբրիփը իլանը օլան 10 յուլիսէ գատար Պուլկարիսթան եագայը գուրթարամամըշ օլան Մակէտօնիատաքի միլլէթլարընտա գարշը, Ինսանիյէթ վագիֆէսինի իյֆա վէ մուխթարիյէթի իսթէրէյի Թալէպ իտիյօր իտի, Սըրպլար իսէ Սլավ օլտուղլարը հալտէ, Մակէտօնիատա մուխթարիյէթի խարէ վէ Պուլկարլարըն ալէյհինտէ նէֆրէթէ չայան պիր բօլիթիգա Թագիպ իթմիշլէր:

Էկէր Սըրպիսթան Սլավ մէնֆաաթլարը նամընա Մակէտօնիատա մուխթարիյէթը խարէ Թէճավիւզ ուղրընտա պիզիմ իլէ միւթթէֆիքըն հարաքէթ իթսէ իտի օ զըթա ինթիմալքի չիմտի ապտ պիր ուսուլը խարէյէ մալիք պուլունմուշ իտի:

Լաքին Սըրպիսթան Մակէտօնիատա մուխթարիյէթի խարէ ֆիքրինին տիւշմէնի իտի:

Սըրպիսթան Պօսնա-Հէրսէքին Ավսթրիայա իլհագընտան սօնրա, պու իքի գըթա իչին մուխթարիյէթի խար պու խուսուստա, պիզիմ տէ Սլավ նամընա մուավէնէթէ պուլունտուղ Թալէպ իթմէյէ պաշլատը:

Կալիպա, Սըրպլար Սլավլըղը հալընըզ անլէրին իսթիֆատէ իտէպ պիր սաղըլըր ինէք կիպի Թէլագգըրտիյօրլար:

Պու աւտէմլէր պիզի Սլավլըղը միւտաֆաա իթմէք իչի՞ն մի չաղըրըյօրլար, եօգսա, Սըրպլըլարը մը՞:

Շիւպհէսիզ Սըրպլըլարը, չիւնքի Սլավլըգ պիր բէրտէ տիր ֆագաթ պու բէրտէնըն իսթիֆատէ հագգընտա եալընըզ Պուլկարլար մալիք տէյիլ տիր, Պուլկարլարըն Սլավլըգ նամընա նէ իլան իլէ հազ վէ իսթիֆատէ իթմէկէ, նէ տէ Մակէտօնիա իչին տիւշիւնմէկէ հագլարը եօգ տըր. ֆագաթ այնը Սլավլըգ նամընա պիզ պազը վազիֆէլէր իլէ միւքէլլէֆիզ [illegible]

Սըրպիսթանըն Պօսնա Հէրսէք իչին արզուսը Սլավլըգ նամընա բէք Թապիի պուլունապիլիր. հալպուքի պիզ Մակէտօնիանըն Պուլկարիսթանա իլհագընը իսթէյէճէք օլուրսագ այնը Սլավլըգ նամընա տիրիլմիզ քէսիլիր:

Մակէտօնիանըն նըսֆընը Սլավլըգ նամընա Սըրպիսթանա Թէրք իթմէլիյիզ իմիշ. Պունտան մաատա Սըրպլար պիր տէ Պուլկար էկզարքլըղընըն Սթանպօլտան գալտըրըլմասընը, ազսի Թագտիրտէ Իբէք Բաթրիքլիկինին ինհասընը իսթէյօրլար. պունլարըն քիւֆֆէսի գուվվէտէն ֆիիլէ չըգտըղը Թագտիրտէ, Սըրպլար, պիզէ տօսթ օլաճագլարընը վա խույօրլար, պու տօսթլըգտան Սլավլըգ միւսթէֆիտ օլաճագ իմիշ:

Նէ տէրլէրսէ տէսինլէր, պիզ Պուլկար մէնֆաթինի իլէրի իտէն պէօյլէ Սլավլըգ ֆիքրինէ իշթիրաք իտէմէյիզ, չիւնքի պիզ Պուլկար օլմագ հասէպիյլէ Պուլկար մէնֆաթինի միւտաֆաա իթմէքլէ Սլավլըղըն խարիճինէ չըգմըշ օլմայըզ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԱՇՐԱԼԸԼԱՐԱ 150,000 ԼԻՐԱԼԸԳ ԹՕԽՈՒՄԼԸԳ ԹԷՎԶԻԻ

Պաթրիգ Ամէն. Տ. Մաթթէոս Ս. հազրէթլէրի տիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք, զաթը հազրէթը Սատրազամիյէ զիյարէթ էյլէմիշ տիր: Միւշարիլէյհ էվվէլքի կիւնքի Մէճլիսը Խասըր Վիւքէլատա Անատօլու վիլայէթինա 150,000 լիրալըգ Թօխումլըգ զախիրէ Թէվզի մուգարրէր օլտուղը վէ պու սուրէթլէ միւնթաճիրինին զարուրէթի տէֆ իտիլէճէկինի պէյան իթմիշ տիր:

Տիկէր Թարաֆտան, Մէճլիսը Խասըր Վիւքէլա այնը իճթիմաատա Անատօլույա պիր հէյէթը Թէֆթիշիյէնին իզամընա գարար վէրմիշ տիր: Խարիճիյէ Նազըրը Թէվֆիգ բաշա տախի օ սըրատա նէզտը Սատրազամիտէ պուլընմըշ, Անատօլու վիլայէթընտա ֆգտմ օլընաճագ հէյէթի Թահգիգիյէ աղասընըն անվալը մահալլիյէյէ աշնա վէ Անատօլունըն ահվալը մալիւմի իլէ հալը հազըրընա վագըֆ զէվաթտան միւթէշէքքիլ օլմասընա տիգգաթ խուլունմըշ իճէյան իթմիշլէր տիր:

Մալիւմաթը մախսուսաէյէ կէօրէ, հէյէթէ մէզքիւրէ րիյասէթինէ Սէլանիկ վալիսի Ալի Տանիշ պէյ, վէ ազալըղընա Աշնան Տիրան էֆ. իլէ Պօրսա սապըգ մէքթուպճուսու Սիւլէյման Նազիֆ պէյ, Երզնանը Հարպիյէ պինպաշըլարընտան Իսմայիլ Հագգը պէյ վէ տիկէր պիր մէմուր Թային օլունմըշլար տըր:

Միւհթաճինի չիֆթճիլէրէ Թէվզիի մուգարրէր օլան 150 պին լիրալըգ Թօխումլըղըն 100 պին լիրասընը Զիրաաթ Պանգասը իթա իտէճէք տիր:

Պաթրիգ Սըրբազան հազրէթլէրի Սատրազամ հազրէթլէրինին նէզտինտէն չըգտըգտան սօնրա, Տախիլիյէ Նազըրը Հիւսէյին Հիլմի բաշայը զիյարէթ իտէրէք, մէմուրիյէթը ճէտիտէսինի Թէպրիք էյլէմիշ տիր:

ԷՐՄԷՆԻՍԹԱՆՏԱՆ ՍԷՏԱԻ ՃԱՆԽՐԱՇ

«Սթամպուլ» կազէթասընըն տիւնքի նիւսխասընտէ միւտիրը կազէթա Մ. Րէժիս Տէլպէօֆ աթիտէքի չայանը տիգգաթ մէգալէյի նաշրէթմիշ տիր:

«Պէօյլէ սէֆալէթլէր վուգու պուլմըշ օլան Էրմէնիսթանտան թէքրար զարուրէթ սէտալարը իշիտիլմէքտէ տիր. Վանտան, Մուշտան, Սըվաստան վէ նիհայէթ հէր թարաֆտան աճըզը սէսլէր իշիտիլիյօր՝ զիրա օրատա օ սէֆալէթ վատիլէրինտէ կէօզ եաշլարը վէ ինսաֆսըզլըգ մէվճուտ տըր: Էրմէնիյէ րէֆիգլէրիմիզ հէման հէր կիւն չայանը Թէէսսիւֆ խապէրլէր ալմագտա տըրլար: Մէմլէքէթ գանըը պիր ֆէլաքէթտէն գուրթուլըր գուրթուլմազ, սէֆալէթ խամինի վէ հալինի Թէպտիլ իտէրէք, Թէքրար պաշ կէօսթէրտի: Մահսուլսըզ արազիտէն իսթիֆատէ օլունամամագտա տըր, իքի սէնէ ալէտտէվամ մահսուլ ալընամամըշ տըր: Սապըգ րէժիմին Թահթը իսթիպտատընտա պուլընան վիլայէթլէր, պու կիւն էննի պիր ֆէլաքէթէ խանը աճըրկ մէնզարէսինէ գարշը պուլընըյօրլար:

Գարըլար, էրքէքլէր, չօճուգլար աճ չըպլագ վէ էէրսիզ հուրտսըզ պէօյլէճէ պիր գըթըլըղա Թէսլիմ օլմուշլար տըր: Պէշ վագթընտան էվվէլ իշթէ իսաթէ էթթիկչի վէ ճար պիր չարէսիզ կիպի հէր Թարաֆը գաբլատը: [illegible] Պաթրիգխանէյէ մէքթուպլար եազմագտա վէ մուավէնէթ Թալէպ էյլէմէքտէ տիրլէր:

Պու սէտա իշիտիլի, ումում Էրմէնիլէր մուավէնէթէ պուլընտըլար, վէրէպիլէճէքլէրի գատար վէրտիլէր վէ Թիւրքլէր իլէ Րումլար տախի պու մուավէնէթէ ինսանիյէթքեարանէ իշթիրաք էթտիլէր: Հաթթա Սուլթան Ազիզ խան հազրէթլէրինին մախտումը Մէճիտ էֆ. քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն պիր Էրմէնիյէ տէմիշ քի՝ «կազէթալարտա [illegible] սէֆալէթը հալինի օգույօրըմ: Էրմէնիսթանտա իճրայի հիւքմ իտէն պու սէֆալէթ իւզէրինէ ալըմըշ վէ հաթթա պիր գաչ կէճէ ույգուսըզ գալըյօրըմ: Զօգ սէֆալէթ չէքտիրմիշ պիլիրիմ, հըսսիյաթը օլան պիր գալպիզին չու սէֆալէթինիզտէն միւթէէսսիր օլմամասը միւմքին տէյիլ տիր: Վազիֆէմ իգթիզասընը գատար սիզէ մուավէնէթ իթմէք տիր:

Պուրատա հէր քէս էլինտէն կէլտիկինի եափար: Զէնկինլէր Թէրթիպ օլընտը, եանկըլէր Թէվզի իտիլտի: Գարըլար քէնտի էլլէրի իլէ էլպիսէլէր, եօրթանլար Թէրթիպ իթտիլէր: Նէյճէճէք վէ սաիրէ կէօնտէրիլտի:

Հալպուքի Սթանպօլ եալընըզճա պու գատար սէֆալէթէ իմտատա եէթիշէմէզ: Եագլաշմըշ օլան գըշ մէվսիմի Սթանպօլ էհալիսինէ բէք չօգ վազիֆէլէր Թահմիլ իթմէքտէ, իյանէլէրէ մէյտան ազալմագտա տըր: Եվրօպալըլարըն քէնտի Անատօլու գարտաշլարընըն սէտասընը իշիտէճէքլէրի պիզճէ մէմուլ տըր:

Ֆրանսա, Սթանպօլ միւհթաճինինէ իմտատա սէթիշմէք իւզրէ տիր, զիրա պուրատա զարուրէթ վէ ինթիհայաճ վար տըր, ֆագաթ Ֆրանսըզլար քէնտի մէրհամէթլէրինիտէն Էրմէնիսթան գանխաղէտէկիանընը տա հիմայէթ իթմէլի տիրլէր, ումում էհալի օնլարա մուավէնէթ իթմէլի:

Տէրսաատէթէ միւթէէպիր Թիւճարլարտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն քէնտիսի իլէ մուամէլէսի օլան Եվրօպա Թիճարէթխանէլէրինէ միւրաճաաթ իթտի, պունլար էլպէթթէ պու տավէթէ իճապէթ իտէճէքլէր տիր: Ֆագաթ պիզ պունտան զիյատէսինի արզու իտէրիզ, պու միւհթաճին իչին ումումի պիր ճէմը իյանէյէ Թէշէպպիւս օլունմասընը արզու իտէրիզ:

Իշթէ պու սէպէպլէ սէտամըզը քէնտի սէսլէրինէ պիրլէշտիրիյօրըզ քի՝ Թա ուզագլարտան իշիտիլսին: միւտէէթէ մէմուլ պու սէսլէրը իշիթիք վէ հիչ պիր չէյ եարմազա միւգթէտիր օլամայարագ պու չէճի վէ միւհթէրէմ միլլէթին ճէֆալարընը տիրօրտուք, Մաթպուաթը Օսմանիյէնին պիր վագըթ տիլի Թութըլմըշ իտի, պու կիւն իսէ սէրպէսթ տիր: Պիզիմ իչին հուրրիյէթին պախշ էյլէտիկի էն պէօյլէ ֆաիտէ ֆէլաքէթզէտէլէր վէ սէֆիլլէրէ Թէվէճճիւհը միլլէթի պէյան իթմէք վէ անլէրին հագգընտա պուլընմագ տըր:

Պազըն պիզէ սօրմագտա տըրլար քի, Սթանպօլ նիչին Էրմէնիլէրէ պու գատար Թէվէճճիւհ կէօսթէրիյօր:

Պիզ ճէվապըն տէրիզ քի «զիրա օնլար սէֆիլ խալըր վէ էլան սէֆիլ տիրլէր»

«Ճէր. Շարգիյէ».— Րէֆիգիմիզին ճիտտի վէ սամիմի հըսսիյաթըլըա եազմըշ օլտուղը շու ֆըգրայա պէյանը թէշէքքիւր իտէր վէ վուգու պուլան տավէթէ իճապէթ իտէնլէր պուլունմասընը արզու իտէրիզ:

ԻԱՆԷ գօմիսիօնը հաֆթատա իքի կիւն Պաթրիգխանէտէ ագտը իճթիմա իտէրէք, կէրէք ճէմը իանէյէ վէ կէրէք սուրէթը Թէվզիինէ տաիր գարարլար իթա իթմէքտէ տիր: Էվվէլքի կիւնքի իճթիմաատա Պէյօղլունտա [illegible] հէյէթինէ սաթըլմագ իւզրէ 1000 զըր.-լըգ խանէ պիլէթի Թէսլիմ իթմիշ տիր: Կէտիկբաշա խանէ գօմիսիօնընա տա 5000 զըր. լըգ խանէ պիլէթի վէրիլմիշ տիր:

Էրմէնի Թիւճճարլարտան պիր հէյէթ խանէ ճէմ իթմէքտէ օլուպ, մէճլիս պիր Թէշէքքիւր մէքթուպը իրսալինէ գարար վէրմիշ տիր:

Վանա իքի տէֆատա 225 լիրա կէօնտէրիլմիշ օլուպ, Պաթրիգխանէ Թէվզիի խանէ իչին պիր գօմիսիօն Թային իթմիշ վէ Թիւթիւնճեան, Ճիտէճեան վէ Երամեան էֆ.լէրի ազա Թային էյլէմիշ տիր:

Թօրոսեան, Զօհրաբեան, վէ Ճիննազեան էֆ.լէր գահթզատէկեան իչին պիր բիյանգօ Թէրթիպինի Թէքլիֆ իթմիշ օլուպ, պազը Թէէմինաթ վէրմիշ օլտուղընտան, գօմիսիօն էֆէնտիլի մուամալէյհիմայը կէլէճէք իճթիմայա տավէթլէ միւզաքէրէ իճրասընա գարար վէրմիշ տիր:

Պազը համիյէթպէրվէր Թիւճճարլար Սասսունա կէօնտէրմէք իչին գումաշլար իթա իթմիշ օլուպ, գօմիսիօն՝ պունլարը Սասսունա իրսալ էյլէմէյէ գարար վէրմիշ տիր:

Իյանէ գօմիսիօնընա այիտ օլան ազչէնին պանգատա հէֆզընա գարար վէրիլմիշ վէ պու պապտէ միւզաքէրէ իճրա [illegible] իմզասը իլէ ախզ վէ Թէրք օլընմասը գարարկիր օլմուշ տըր:

Թաշրա միւհթաճինի իչին տուվար օրաթըյը վէ սիկարա քեաղըտը սաթըլմասը իչին Թէքլիֆլէր վուգու պուլըզ, պու պապտէ Թէքլիֆ իտէնլէրէ միւզաքէրէ իճրասընա գարար վէրիլմիշ տիր:

ԷՐՄԷՆԻ ԳԱԹՕԼԻՔ էհալիսինտէն պիր գըզ տիւն Պաթրիգխանէյէ միւրաճաաթ իտէրէք պիր Էրմէնի տէլիգանլը իլէ էվլէնմէք իւզրէ Էրմէնի քիլիսէսինի գապուլ իթմիշ տիր,

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎ. տիւն ինթիմաընտա քիլիսէլէրտէ օւկ իսթիմալի իլէ գըզլարըն Թէբէշչիւրմամըընը մէնն իթմիշ վէ անճագ Էջմիածինտէ գապուլ օլընան Պատարագ այինլէրինի Թաթպիգէ գարար վէրմիշ տիր:

ՏԷՅԼԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖ կազէթասընըն Բէթերսպուրկ մուխպիրի Տօքթ. Տիլօն՝ Զար հազրէթլէրինին Իզմիրլեան վէ Դուրեան Սրբազանլարըն Կաթողիկոսլըղընը Թասդիգ իթմէսի մէմուլ օլտուղընը քէնտի կազէթասընա պիլտիրիյօր:

ԱԼԹԸՆՃԸ ՏԱՐԻՑԷՆ մէնսուպ Րում էհալիսինին միւնտէրիճը սանի բէյ գութուսը տիւն պէօյլէ պիր ալայ իլէ Պապը Ալիյէ կէթիրիլմիշ վէ աշաղըքի պէօյլէ հավլուտա 10,000տէն զիյատէ միւսթէքիլի էհալի վէ Սատրազամ բաշա իլէ սաիր մէմուրինը քիրամ հազըր պուլունտուգլարը հալտէ, պիր Րում բաբազընտան սօնրա Տ. Արիսթակէս եպս. Վանքեան ուխուվվէթ վէ սամիմիյէթ իւզէրինէ միւէսսիր պիր նութգ իյրատ իթմիշ վէ մուախխէրէն պիր բաբազ տա պիր նութգ իյրատ իտէրէք, Պէյօղլու մէքթէպի Թալէպէլէրի տէ երգլէր օգումըշլար տըր: Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վէհապէտեան իլէ տիկէր 3 քահանայլար մէզքիւր ալայ իլէ պէրապէր Պապը Ալիէ կէլմիշլէր տիր:

Էրմէնի Գաթօլիք րէհապինինտէն 3 բաբազ իչպու ալայա իշթիրաք իթմիշլէր տիր:

ՈՒՍԹՐՍԱՆ (Ամէրիգա) «Արմէնիա»յա եազըլտըղընա կէօրէ, Ամէրիգա Առաջնորդը Տ. Եղնիկ եպիսկ. Ապահունիինին Ամէրիգատան նաքլէհան միւֆարէգաթըա Ամէրիգա Էրմէնիլէրինին իշլէրի բէք գարըշըգ պիր հալտէ գալմըշ տըր: Ամէրիգատա Էրմէնիլէր բէք տաղընըգ օլտուղընտան, պունլարըն րուհանի իշլէրի տէ բէք մուղլագ տըր: Իքի այտան պէրու Ուսթըրտա րուհանի ային իճրա օլընմամայօր իմիշ, զիրա օրատա հօվիւ եօգ, էհալի չաշըրըպ գալմ. միւրաճաաթ իթմէք լազըմ կէլտիկինի պիլմէյօր: Շիմտի էհալի եինէ Սարաֆեան եպիսկ.ը Առաջնորդ կէօրմէք իսթէյօր վէ պունըն իչին Ս. Էջմիածինէ միւրաճաաթ իտէճէքլէր իմիշ:

ԳՕԼԷՃ ՌՕՊՆՍ.ՏԱՆ (Ամէրիգա) եինէ մէզքիւր կազէթայա եազըլան պիր մէքթուպտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, ալաֆր. նոյմ. 1տէ Պետրոս Բաբազեան խամինտէ պիրի վէֆաթ իթմիշ վէ վասիյէթի մուճիպինճէ ճէնազէսի եագըլըգ քիւլլէրի պիր գապա գօնուլմըշ տըր քի պիր կիւն անըրպաար Ամէրիգայա կիթսէ. պու քիւլի ալըպ Թիւրքիատաքի վաթանընա նագլ իթսին:

ՊՈՒ ՍԷՆԷ Մէքթէպը Թըրպիյէյէ 35 գատար Թալէպէ գայտ վէ գապուլ օլընմըշ տըր: Պունլարտան 45 Էրմէնի օլուպ էսամէսի պէրվէճէ աթի տիր.

Գրիգոր Գույումճեան (Թօգաթ), Աբրահամ Աբրահամեան (Պէօթահիա), Յովհաննէս Կիրակոսեան (Էտիրնէ), Յարութիւն Ռաֆիկեան (Էսքի-Շէհիր), Վահէ Սըլիքեան (Սթանպօլ), Հայրապետ Հայրապետեան (Պէօթահիա), Յակոբ Սիվրիհիսարլեան (Աֆ. Գարահիսար), Յարութիւն Օհանեան (Պէօթահիա), Նիկողայոս (Սթանպօլ), Անդրանիկ Զալըգճեան (Ատա-Բազար), Խաչիկ Բէզիրեան, Բարթող Սիմօնեան, Վահրամ Թօգաթլեան, Յովհաննէս Պահարեան, Երուանդ Բարունակեան, Գրիգոր Խաչերեան, Զարեհ Աչըրեան (Աք-Շէհիր), Աբէլ Գալուստեան (Աֆ. Գարահիսար), Արշակ Իսկէնտէրեան (Էտիրնէ), Միքայէլ Էնէզլեան (Էտիրնէ), Մագսուտ Խաչատուրեան, Սմբատ Պէլէչեան, Նուպար Փափազեան, Յարութիւն Շամլըեան, Տիգրան Այվազեան, Կիրակոս Քէօսէեան, Կիրակոս Բարսեղեան (Սիվրիհիսար), Յարութիւն Բարունակեան, Յովսէփ Պօյաճեան, Կարապետ Քէօլպէկեան, Սուրէն Ֆէրմանեան, Մելքոն Սալլահեան, Արամ Ճէլալեան, Մկրտիչ Երզրումեան, Կարապետ Ուրքանճեան, Գրիգոր Շաքարեան, Վահան Զաքճեան, Մանուկ Գարա Սարգիսեան, Կարապետ Ստեփանեան, Յարութիւն Իսքէչէրեան, Պետրոս Ճիզմէճեան (Սթանպօլ), Յովհաննէս Տօնիկեան էֆ.լէր (Ամասիա):

ԴԱՏԱՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ էվվէլքի կիւն ազալը իճթիմա իլէ գիւանը չէօյլէճէ Թէնէքքիւրը իթմիշ տիր. Յովհաննէս էֆ. Մարգարեան՝ ատենապետ, Տ. Գրիգոր քհնյ. Ճէպէճեան՝ ատենադպիր:

ՄԱԼԱԹԻԱՏԱՆ պունտան էվվէլ պա Թէլէկրաֆ Պէհճէթէլէ օլուպ խալմըղը գապալը իտէն պիր Էրմէնինին իքի գըզլարը ճէպրէն իսլամլըղա տավէթ իտիլտիքլէրի պիլտիրիլմիշ իտի: Պաթրիգխանէնին միւրաճաաթը իւզէրինէ, Պապը Ալի Թարաֆընտան լազըմ կէլէն էվամիր մահալլի հիւքիւմէթինէ իթա օլընմըշ վէ գըզլարը մէրքեզը վիլայէթէ ճէլպ օլընըպ, քէնտի էֆքեար վէ գանաաթլարը սօրուլտըգտա, մուամալէյհիմա գըզլար մէճլիսը Թարաֆը հուզուրընտա Խրիմեան տօղուպ Խրիմեան գըլանճագլարընը գաթիյէն պէյան իթմիշլէրէ առաջնորդարանա Թէսլիմ էտիլմիշ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՊԱՀՐԻՅԷՄԻԶԻՆ ԻՍԼԱՀԸ ՎԷ ՍԸՐ ՃԷՅՄՍ ՔՐՕՍ

Պահրիյէմիզին իսլահը իչին այնը օլտըղը մագամատան Ինկիլթէրա տէվլէթը ֆէլիմիրինէ միւրաճաաթլա պիր միւշավիր Թալէպ օլընմըշ վէ Թայէթ մէվսուգ սուրէթտէ խապէր ալընտըղընա կէօրէ, Ինկիլթէրա Թարաֆընտան պու մագսատ իչին Գօնթր Ամիրալ Սըր Ճէյմս Քրօս սէչիլէրէք, Թային քէյֆիյէթը տէվլէթը Օսմանիյէյէ պիլտիրիլմիշ տիր:

Սըր Ճէյմս Քրօս, Ինկիլթէրա էրքեանը պահրիյէսի միյանընտա կէնիշ մալիւմաթ, մէթին ֆիքր, սէպաթը րէյ իլէ թէմայիզ իթմիշ զէվաթը մէշհուրէտէն տիր:

ԳԱՐԱՏԱՂ ՀՈՒՏՈՒՏ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Գարատաղ իլէ տէվլէթը Ալիյէ արասընտա միւնազաա օլան պազը հուտուտ մէսէլէլէրի տիւնքի կիւն հալլ իտիլմիշ տիր:

Պու պապտաքի բրօթօգօլ Մէճլիսը Մէպուսանըն Թաստիգինէ Թագտիմ իմզա վէ թէաթի խոլընմըշ տիր:

Գարատաղ մուրախխասը Մ. Վուգօթիչ պու կիւն Սէթինիէ Թարիգիյլէ Գարատաղա հարաքէթ իտէճէք տիր:

ՕՐՄԱՆ ՄԷՔԹԷՊԻ

Մէմալիքը Օսմանիյէնին հէր Թարաֆը Օրմանլարըա ինհէթէ օլմուշ իքէն իթինաճանըն գըտտէտա օլարագ չիմտիյէ գատար պիր Օրման մէքթէպի Թէսիս օլընամամըշ իտի:

Խայէր ալըմաղըն նազարըն՝ Պէյքօզ Թէքքէլէրի ճիվարընտա մուճէտտէտ պիր Օրման մէքթէպի աչըլմագ իչին Թէշէպպիւս խուլընմըշ տըր:

Մէքթէպին Թէէսսիւ վէ աչըլմասը հագգընտա իճապ խտէն ազչէնին սարֆընա մէզզունիյէթ իւթէնիլմիշ, վէ լազըմ կէլէն մուամէլէ իճրա օլունմազսա պուլընմըշ տըր։

Մէքթէպ իքի աէնէտէ պիր չէնպէթնամէ վիրէճէք տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՆԱԶԸՐԸՆԸՆ

ԴԱՎԻՐԱԼ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Տիւթիւրիա մուհարրէրէ օլըմըզը իւզրէ վիւքէլա, ասհապը միւրաճաաթը հաֆթաասա պիր կիւն գապուլ խտէճէքլէր տիր։

Տախիլիյէ նազըրը բաշա, էրպապը միւրաճաաթ վէ մէսալիհ իչիւն ճումաա էրթէսի, բազար էրթէսի վէ բէնճշէնպիհ կիւնլէրինի մախսուս իթմիշ տիր. պու կիւնլէրտէ, միւշարիլէյհ, միւրաճաաթ խտէնլէրի սաաթ 5½ տան 7յէ գատար գապուլ խտէճէք տիր։

ՍՈՒԻ ԻՍԹԻՄԱԼԱԹ

Շիլէ գազասը գայմագամը Հասան պէյ իլէ մալ միւտիրի Ասըմ էֆ.նին սու իստիմալլէրինտէն վէ սէր թաահհիւտար Հասան էֆ.նին տախի խէտինէ պուլունան 10000 ղր.ը ալարագ ֆիրար էյլէմէսինտէն տոլայը գայմագամը մուամէլէյէ հագգընտա Տախիլիյէ նէզարէթինէ իճապը իճրա օլունագ, մալ միւտիրի իլէ սէր թաահհիւտար հագգընտա տախի մուամէլէյի գանունիյէնին իճրասը մալիյէ նէզարէթինէ իշար գըլընմըշ տըր։

ՍԸՀՀԷԹԻ ՇԱՀԱՆԷ ՀԱԶԳԸՆՏԱ

«Թագվիմի Վէգայի»տէ կէօրիւլմիւշ տիր։

Զաթը Շէվքէթսիւմաթը ճէնապը Բատիշահինին նամիզաճ օլտուգլարընա տաիր «Լա Թիւրքի» կազէթասընըն չարշէնպիհ կիւնքի նիւսխասինտէ մինտէրիճ ֆըգրա գաթիյէն էսասսըզ օլուպ, սալը կիւնիւ Սատրազամ վէ Տախիլիյէ նազըրը վէ Շուրայի Տէվլէթ րէիսի բաշալար հուզուրը Հիւմայունա պիր պիրի արգասընտան գապուլ վէ հէր պիրի իլէ խարըմլար ս. ամթան պիյաթէ միւլագաթ պույրըլմըշ օլտուգը կիպի, Պահրիյէ նազըրը բաշա Մապէյնի Հիւմայունտա տավէթ պույրուլտուգը հալտէ, նազըրը միւշարիլէյհին բահութսըզլըգը հ ասէպիյլէ կիտէմէտիկինէ տաիր քէզալիք մէզքիւր նիւսխատէ մուհարրէր օլան ֆըգրանըն վէ Մէճլիսի Մէպուսանըն խէյմի քիւշատընտա հավա պոզուք օլտուգը հալտէ վէլիահտը սալթանաթ Րէշատ էֆ. հազրէթլէրինին Մէճլիսի Մէպուսան տաիրէսինէ կիտէրէք, նամը հազրէթը Բատիշահիյէ օլարագ նութգը իֆթիթահիյի գըրաաթ վէ մէճլիսը քիւշատ իթտիքլէրինէ տաիր «Սապահ» կազէթասընըն սալը կիւնքի նիւսխասինտէ կէօրիւլէն րիվայէթին տէ ասըլ օլմատըգընտան, նէշրիյաթը մէզքիւրէ թէքզիպ օլունուր։

ԻՍՄԱՅԻԼ ՄԱՀԻՐ ԲԱՇԱՆԸՆ ԳԱԹԼԻ

Տէվրի իսթիպտատըն տէհշէթլի խաֆիյէլէրինտէն Իսմայիլ Մահիր բաշանըն Չէնկէլքէօյ թաշտա Տիվան եօլընտա պիր գապիլ թարաֆընտան գաթլ վէ ուշագը Մէհմէտին տախի ճէրհ իտիլտիկի «Ճէբիտէյի Շարգիյէ»նին տիւնքի նիւսխասինտէ եազըլմըշ իտի, պու պապտաքի թաֆսիլաթ չունտան իպարէթ տիր.

Էվվէլքի կիճէ սաաթ տէօրթ պուչուգ բատտէլէրինտէ Տիվան եօլընտա Սուլթան Մահմուտ թիւրպէսի էօնինտէ 6 էլ սիլահ աթըլտըգը թոյի մէմուրլարը թարաֆընտան իշիտիլմիշ, հէման մահալլի վագայա կիտիլմիշ. Իսմայիլ բաշա իլէ ուշագը Մէհմէտին Բէհաֆ պէյին էճզախանէսինտէ մէճրուհէն խաթմագտա օլտուգլարը կէօրիւլմիւշ տիր։

Էճզախանէտէ Մահիր բաշա, աէօզ աէօյլէմէքսիզին պիր գաչ տէֆա նէֆէս ալտըգտան սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր. ուշագը Մէհմէտին եարալարը աղըր օլմայըպ, Աճիլէ վէ Զապթիյէ նէզարէթլէրինտէն կէօնտէրիլէն միւտտէիյի ումումի պաշ մուավինի Թէվֆիգ պէյ վէ Թահիր Նիգօլայի էֆ. կէլէրէք, պիր թարաֆտան իսթինթագ վէ տիկէր թարաֆտան մագթուլ վէ մէճրուհ մուայէնէ օլունմըշ տըր։

Նէթիճէյի մուայէնէտէ բէվօլվէր գուրշունը բաշանըն սաղ պէօյրիւնէ իսապէթլէ գալպինի բարչալամըշ, արգասընտան չըգմըշ, վէ նէֆսի տէմի տամարինի վէ կէօկսինի մուհէրրիպ օլմըշ տըր։ Ուշագը բաշանըն նէֆսինտէն սաղ իվիլ կէօկսինտէն եարալանմըշ տըր։ Մէհրուհ ուշագ Մէհմէտ, եարալանմըշ, նէ ճէրհին բանսըզ պաթտա կէօրիւլմիւշ տիր, իւստիւնիւ քիւթինտէն ալարագ, մէճլիսի թիպպիյի պիր խէքիմ գալէմինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

* *

Իսմայիլ Մահիր բաշա տէվրի հուքիւմէթէն էվվէլ Յըլտըզ օրտուսը Օսմանիյէտէքի հուքիւմէթէն պէրվէրտէլէրէ գարշը մէլուն թէզվիրաթա պուլունմըշտան սօնրա Իսթանպոլտա կէլիպ, հուքիւմէթի խալընտան սօնրա Հարպիյէ նէզարէթինտէ պիր միւտտաիլ մէվգուֆ գալտըգտան սօնրա Զըրուսայա կէօնտէրիլմիշ

է սիւրկիւն Թէքրար Իսթանպոլա կէլմիշ վէ «էլխայի ու խայիֆ» (խային գորգագ օլուր) կէնտիսինի, ուշագը լարընա գարշընը ուզըրմաաըլըրը վէ գարտաշ կէլէնլէրին պիր քէրրէ քիմ օլտուգլարը բէնճէրէտէն անլաշըլտըգտան սօնրա աշմասըլըգը թէնպիհ իթմիշ։

Էվվէլքի կիւն Մաալինոէն Ճէվատ իմզասիյլա ալտըզը Թէլէկրաֆնամէյի Հարպիյէ նազըրընա կէօսթէրէրէք, կիւտիւպ կէթմէճէյինի խաթիրլան էթմիշ, վէ նազըրը միւշարիլէյհտէ կիտիպ կէթմէմէքտէ մուխթար օլտուգընը պէյան իթմիշ։

Իսմայիլ բաշա տէվրի իսթիպտատտա տայիմի միւտավիմի օլտուգը վէ խայլի զէման տըր զիյարէթինտէն մահրում օլտուգը մահէլէ կիթմէյէ ճան աթմըշ տըր, ֆագաթ Հարպիյէ նազըրընտան նիւզ պուլամամըշ, վագըթտա կէչմիշ, խանէսինէ կէլմիշ. Հարպիյէ նազըրը մէաէլէյի Սատրազամա աէօյլէմիշ, վէ ագշամ իւզէրի Սատրազամ վէ Հարպիյէ նազըրը բաշալար Իսմայիլ բաշայը Պապը Ալիյէ ճէլպ իլէ կէօրիւշմիւշլէր, պատէհու Մահիր բաշա գօնաղընա ավտէթ իյլէմիշ տիր։

Էվվէլքի կիւն աագէր էյլիւլիւ պիրի՝ Իսմայիլ Մահիր բաշանըն գօնաղընա կիտիպ բէնճէրէտէն խըրսըզլըգ զըգա պիր Թէզքէրէ վէրիպ «բաշայը, Հարպիյէ նազըրը բաշա գօնաղընա չաղըրըյօր, կէլսին» տէմիշ վէ կիթմիշ։ Գըզ տա մագրուֆ Թէզքէրէյի Մահիր բաշայա վէրմիշ, վէ Մահիր բաշա աչըղընտա չու իպարէլէրի օգումուշ տըր.

Սուրէթի Թէզքէրէ

Սաատէթլու էֆէնտիմ,

Կէճէքի մէսէլէ իչիւն կէօրիւշմէքլիկիմիզ լազըմ տըր, թէշրիֆինիզէ միւնթազըրըմ։ Հարպիյէ նազըրը

19 Թըշ. սանի 324 ԱԼԻ ՐԻԶԱ

Իսմայիլ Մահիր բաշա պու Թէզքէրէյի օգույընճա ուշագը Մէհմէտ իլէ պէրապէր աօգագա չըգմըշ, Սուլթան Մահմուտ էօնինտէքի քէօշէյէ կէլտիքլէրինտէ գապիլ գաննէ օլունան պիրի պիրտէն պիրէ էօնլէրինէ չըգարագ, բէվօլվէրինի տօղրուլտուպ աթմըշ. պու աթըշտան էվվէլա ուշագ Մէհմէտի, էլ ավագ վէ 3 մահէլլինտէն եարալանմըշ, օ չալըշ սօնրա Մահիր բաշայա բէվօլվէր աթմըշ վէ Գատըրկա ճէհէթինէ սավուշմըշ. օ արատա սիլահ սէսինէ կէլէն պօլիսլէր վէ սայիր քիմսէլէր մէճրուհլարը Բէհաֆ պէյին էճզախանէսինէ կէօթիւրմիւշլէր։

Օրատա Թէտավիլէրինէ պաշլանմըշ իսէ տէ, Իսմայիլ Մահիր բաշա նօգտայը պէլաթիրիլիւթըյի վէճհէլէ հիչ պիր իֆատէ վէրմէքսիզին պիր գաչ տագիգա սօնրա Թէսլիմի րուհ էյլէմիշ, ուշագ տախի խաստէխանէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Զապըթայա վէրիլէն իխպարաթա նէզարէն՝ բէվօլվէրի աթան վէ գաթիլի զաննը խտիլէն քիմսէնին իւզէրինէ աաքէր գապուտը, պէլինտէ գըլըճ վար իմիշ. բէվօլվէրի պօշալթտըգտան սօնրա Թալը բաշա ճէտէլի էն ուսլուպա վէ թէքրար Տիվան եօլընա չըգմըշ, օրատա (աագէր ճաաուէյէ գօչ) սէօզլէրիյլէ ճուխտագունը պիր սուրէթտէ սէօյլէմիշ վէ Թէլաշը պիր սուրէթտէ էքրար իթմէքլէ պէրապէր մաթպաայը Օսմ. խանէսինէքի սօգագտան Գատըրկայա եօլլանմըշ, եանը պիր վագտասա բէվօլվէրինի էլինտէ կէօրէնլէր օլմամըշ տըր։

Զապըթա մէմուրլարը մագթուլ Իսմայիլ Մահիր բաշանըն գօնաղընա կիտէրէք, մագթուլըն իւզէրինի արատըգլարընտա պիր բէվօլվէր պուլընմըշ պիր տէ Թէլէկրաֆ զարֆը չըգմըշ. զարֆտա պու Թէլէկրաֆը ալմագ իսթէմիշ իսէ տէ, ուզուն պօյլու պիր չախս (Իսմայիլ բաշա պէնիմ գարտաշըմ տըր պէն քընտիսի իլէ տարկընըմ, ֆագաթ պու Թէլէկրաֆ քէաղըտընը վէրմէմ) տէմիշ վէ պալէատէ եագըլտըղը իւզրէ Թէզքէրէ սուրէթինի վէրմիշ տիր։

Մագթուլըն եազը տիւն գօնաղընտան գալտըրըլարագ իէֆն խտիլմիշ տիր.

* * Մուհարրիրի՝ րատէն պիրի պու պապտէ Հարպիյէ նազըրը բաշատան մալումաթ Թալէպ էյլէտիկինտէ, քէնտի Թարաֆընտան էօյլէ պիր Թէզքէրէ եազըլմատըգընը ասըլ ու էսասը օլմատըղընը պէյան էյլէմիշ տիր։

* * Զապըթաճա Թահգիգաթ իճրա օլունտուգտա, մագթուլըն ուշագը Մէհմէտ իլէ, պէքճի Իպիշ վէ իպրահիմ վէ ապտուլ մէմուրը Ֆէյզի էֆ.լէր չաղըրըլարագ սօրղուլանմըշ, Զապըթաճա իխտիմա օլունմըշ տըր։ Մէհմէտին իֆատէսի. «Իքիմիզ տէ վուրան աաքէր օլսա կէրէք տիր։ Պու կէճէ Սուլթան Մահմուտ Թիւրպէսի գարշըսընտա քէօշէտէ վուրտուլար, օգունտա պիրիսի կէլտի. բաշայա վէրիլմէք իւզրէ խըրսըզլըգ զըգա պիր մէքթուպ վէրէրէք «Հարպիյէ նազըրը չաղըրըյօր» տէմէսի իւզէրինէ, պիրլիքտէ բաշա իլէ կիտէրքէն մէզքիւր քէօշէտէ Թէր իքիմիզի վուրտուլար, չախսընը Թարիֆ իտէմէմ։»

Պէքճի Իպիշին իֆատէսի,

«Պու կէճէ սաաթ տէօրթ պուչուգտա

ԻՐԱՆՏԱ ԱՀՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԸ

Ալըման էէնի խապէրլէրէ նազարէն Իրան Շահընըն հալ վէ մէվգըը Թէհլիքէտէ օլտուգը վէ Դաճար սիւլալէսի հիւքիւմտարիսինի մահվ իթմէք իւզրէ պէօյլէ պիր չիրքէթը ֆէսատիյէ Թէշէքքիւլ էյլէմիշ, Թախթընը գուրթարմագ իմքեանսըզ օլտուգընտա շահըն գաճմագ հազըր իմթիհանը Թէճմին օլունյօր։

Պրինսէնալէյհ, Շահ, սէրվէթինի մէմալիքը էճնէպիյէ է նագլ իթմէյէ պաշլամըշ օլտուղունտան, սէրվէթը մէվճուտէսինտէն գըսմը մուհիմմի էմնիյէթլի պիր մահալէ վազ իթմիշ տիր։

Թէգմիլ միլէտի էֆրատ ու էրքեանը իլէ Րուսիայա գարշը պըղըրմագ տիւշմանիլմէքտէ իսէ տէ, օ գատար քէսրէթլի վէ պէօյլէ պիր ալէյհին պիր Խրիսթիյան մէմլէքէթինտէ իգամէթի մէշհէպ նօգթայի նազարընտա մուվաֆըգ օլամայաճաղընտան, ախիրէն Շահ, Թիւրքիստան միհմանիւվազլըգ իսթիրհամըյլա Շամտա իգամէթի Թէրճիհ իթմէքտէ տիր։

Շու կիւնլէրտէ պու խուսուս հագգընտա, հիւքիւմէթի Օսմանիյէ նէզտինտէ մահրէմանէ Թէշէպպիւս վէ միւրաճաաթ վուգու պուլաճագ տըր։

Տէրսաատէթ Իրան սէֆարէթինին չօգտան պէրու աէրպէսթի բէժիմ Թարաֆտարը օլտուղը շիւպհէ խարիճինտէ, Թէշէպպիւսաթը լազըմէ սէֆիր Բրէնս Միրզա Խանտան կէլմէ իճրա իտիլէճէք տիր։

Շահըն մահրէմի եօլա չըգմըշ տըր. վիրուտին է Պապը Ալի իլէ պու պապտէ միւզաքէրէ խտէճէք տիր։

ՍՈՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԲԷՇԹԱ, 3 նոյմ. — «Բէշթէր Լօյտ» կազէթասընըն պէյանընա նէզարէն Վիեննի (Բէչթա) Ֆըրգայը սաքէրիյէ օրտուսը, Պօսնայա սէվգ օլունը, Թիմվար օրտուսընա տախի պու եօլտա պիր էմր վէրիլմիշ տիր։

Շու իթթիխազ օլունան Թէտապիրլէր օրտուայը մէվճուտէնին իգմալ վէ Թահքիմի իչիւն տիր։

Շիմտիլիք տահա վասի Թէտապիրի սաքէրիյէ իթթիխազ օլունմագ մուգարրէր տէյիլ տիր։

ԲՐԱԿԱ. — Տիւն էօյլէնտէն սօնրա տախիլի չէհիրտէ սիւքիւն վէ ասայիշ իատէ օլունմըշ տըր։

ԼԻԶՊՕՆԱ. — Թավէրսա գասապասընտան իչար օլունտուղունա կէօրէ՝ տօլու իլէ պէրապէր գուհուր իտէն տէհշէթլի ֆուրթունա սէպէպիյլէ, Թուֆանլար զուհուր վէ Թէրէնլէրի Թաթիլ իթմիշ տիր։

Պիր չօգ տիվարլար հէտմ վէ 2 չախս Թէլէֆ օլմուշ տըր։

Խասարաթ էհէմմիյէթլի տիր։

ՊԷՐԼԻՆ, 2 Տիկա. — Ալըմանիա պաշ վէքիլի Մ. Պիւլով հէմ Ավուսթրիա իմբէրաթօրընա, հէմ բէյիսի վիւքէլասընա պիրէր պէյաննամէ կէօնտէրիպ, գուհուրի մէլհուզ օլան հէր տիւրլիւ պիհուտէ մուհարէպէլէրտէ Ալըմանիանըն հիչ պիր մէսուլիյէթի տէրէօհտէ խտէմէյէճէյինի իֆատէ էյլէտիքտէն սօնրա, հէր հալտէ Իթալիա իլէ սամիմի պիր իթթիլաֆ բէյաա խտիլմէսինի վէ Պալգան մէսէլէլէրինին Թէսվիյէսի իչիւն տէ Ֆրանսայա միւրաճաաթ օլունմասընը Թավսիյէ իթմիշ տիր։

ՓԱՐԻԶ 3 Տիկ. — Թիւրքիա վէ Աւսթրիա միւնասէպաթը պէյնինտէ իթթիլաֆ վուգուա կէլտիկի չայիասը Բարիզ պօրսասընտա աէվինճ իթմէքլէ, Օսմանլը ֆօնտօլարը հէսս օլունմըշ Թէրէֆֆիւ Թէրագգի իթմիշ տիր։

ԱԹԻՆԱ, 2 Տիկա. — Միճլիսը Մէպուսան բէյասէթինէ ինթիխապ օլունան Մ. Պումպուրոսըն համլընտա Նիւրիս Մէպուսանլարընը Թախիր բէվօֆէգասը միւրաճաաթ կէօրմէյի մէմուր իթմիշ խօճանտաքի իֆատէսի պուրա էճնէպի Տայիրէլէրինէճէ չիւմոլէթլէ Թագպիհ օլունմըշ տըր։

ՎԻԷՆՆԱ. — Պարոն տ'էրէնթալըն խիթիֆա խտէճէյինէ տայիր սէվէրան խտէն չայիալարըն քէաֆֆէտի Թէքզիպ օլունյօր։

ԲՐԱԿԱ 2 Տիկա. — Թաշլըճաաըն Լէհիսթան կազէթալարընա վէրիլէն մալումաթա կէօրէ Նէնի-Բազար սանճաղընտա պուլունմըշ օլան Աւսթրիա ասքէրինին միւթէահհիտլիք իտէն Աւսթրիալը մէմուրլար, օրատա սաքին իսլամ էհալիսի Սըրպլըլար ալէյհինէ Թէշվիգ էյլէմէքտէ իմիշլէր։

Պու մէմուրլար Թաշլըճա սանճագ բօլիսթիգա մէմուրը Լօզօվիչ Գրաստովիչին ուսուլի իւզրէ հարէքէթ իթմէքտէ տիրլէր։ Պօշլար Նէնի Բազար սանճաղընըն հէր Թարաֆընտա գանլը միւսատէմէլէր վուգուլինէ չալըշըյօրլար։

Մէմալիքը Օսմանիյէտէ Աւստրիա Թիճարէթինէ գարշը գուլլանըլմագտա օլան պօյքոթաժը պու պապտա վասիթագտա պուլունան Բրօսբաչին իրէնլէշտիրմէքտէ պուլունմըշ տըր։

ՓԱՐԻԶՏԷՆ ՏԵՒԼԷԹԼԷՐ

(Բէշթէ Մէճլիսինտէն)

ՓՕԹՅՕՐԹԱ. ՎԷ 40 ՄԻԼԻՕՆ ԳՈՒՐՕՆ

ԶԱՐԱՐ

Մէմալիքի Օսմանիյէտէ Ավսթրիա Էմթաասընա գարշը տէվամ իտէն պօյքօթաժ խուզիգինտէն չիմտիյէ գատար Ավսթրիա Թիւճճար վէ ֆապրիգաթօրլէրի 40 միլեօն գուրօն մըզարարը միւթէզարրըր օլմուշլար տըր։

ՐՈՒՍ ՇԷՀԷՐԻ

Րուս չէհէրի ֆապրիգաթօրլարը Մէմալիքի Օսմանիյէտէ պէօյլէ պիր չէքէր տէմօսը ինտաս իթմէք իչիւն լազըմ կէլէն Թէշէպպիւսաթա Թէվէսսիւլ իթմիշլէր վէ ճանիպի հիւքիւմէթտէն անլէրէ լազըմ կէլէն գօլայլըգ կէօսթէրիլմիշ տիր։

ԹԻՒԼԷՐՃԻ պաշը Օսման պէյին Դըզըլ Թօբրագտաքի քէօշկինտէ Թէրէքէսի Թահրիր օլունուր իքէն, պիր տաա իչինտէ 300 քիւսիւր չուվալ չէքէր, 200 չուվալ սապօն, 17 պէօյլէ ֆըչը պէյիր հալը, պիր խայլի գահվէ, մագարնա վէ սայիրէ պուլունալը անլաշըլմըշ տըր։

ԱՎՍԹՐԻԱՆԸՆ ՏԱԽԻԼԻ ՄԷՎԳԻՒՆԸ

Հիւքիւմէթէ մէնսուպ կազէթալարտան պաշգա պիր ճէյլէ Ավսթրիա կազէթալարը Պարօն տ'էրէնթալըն բօլիթիգասընը Թէնգիտ իթմէքտէ տիրլէր։

«Արպայթէր Զայթունկ» նամ ամէլէ կազէթասը պու միւնասիպէթլէ չու վէճհիլէ խաարէյի քէլամ իտիյօր.

«Մահվ ու խարապ տօղրու գօչայօրըզ, Թիւրքիա, Սըրպիսթան, Գարատաղ վէ Րուսիատան Թիճրէյօրըզ, պու տէվլէթլէրին հէր Թարաֆտա հաթ Թա միւթթէֆիգլէրիմիզ արասընտա աօսթ վէ միւրաճվիքէնէրի պուլունտուգլարընը կէօրիւյօրըզ, օ տէրէճէլէրէ կէլտիք քի, հէր պիր մուհարէպէ վուգուա կէլմէկ իւզ, վէ պու պուհրանլարտան գուրթուլըր իսէք, Պարօն տ'էրէնթալը ,ալգըշլամայա մէճպուր օլաճաղըզ, լաքին աճապա պիզի Սըրպիսթանտան պիլէ Թիթրէյէճէք պիր տէրէճէյէ Թէնզիլ իտէն քիմ տիր։»

ԷՒՆԷ ՄԻ ԽՍԹԻՊՏԱՏ

Աթիտէքի վարագա Թարաֆըմըզտա կէօնտէրիլմիշ օլուպ սահիֆը վարագանըն իմզասը մահֆուզ տըր։

«Մահմուտ Բաշատա Պէլէտիյէ գուլիպէսինտէքի պէլէտիյէ մէմուրլարը տէվրը իսթիպտատտա օլտուգը կիպի հալէա բըշվաթ վէ պիր Թագըմ էզա ճէֆա իթմէքտէ օլտուգլարը կիպի հէր հանկը էսնաֆ Թէսատուֆ իտէրսէ, գուլլիպէյէ ճէլպ իտուպ պիր Թագըմ Թէքլիֆաթտան սօնրա հէր գաչ ղըր. էյլինտէն ալըպ պրագըլըր։» քէյֆիյէթի Շէհր էմանէթինին նազարը տիգգաթինէ հէվալէ իլէ ֆագըր ֆուգարա էմանաթ էգէյնալ իտուն պու գաբիլ մէմուրլարա պիր տէրտը իպրէթ վէրմէսինի րիճա իտէրիզ։»

ՕՍՄԱՆԼԸ ֆիլօսընըն Իզմիրէ կիթմէյի, Մարմարա աէճիլինտէ Թալիմ էտէր իճրա խտէճէյի անլաշըլմըշ տըր։

ՖՐԱՆՍԱՅԸ սիւարըն խուտուտ Լիմանընըզ կէլէն Պասրա Թօրբիտօսը տիւնքի կիւն Թէսլիմ օլունմըշ տըր։ Պու կիւն Խալիճէ կիրէճէք տիր։

ՍԱԼԻՒՏՏԷ գոլըմ իտէն պիր գաչ հայտուտլարըն Թուֆէնլէրի, եօլլարըն աչըլտըգը, գօրտօնլարըն գալտըրըլտըգը, Թէվլի ս պէգ պուլունան գաչմըշ օլան քիւրտլէր իլէ բէճալէրինին պիր գազմ Սըճէրէ կէլէրէք սիլահ վէ նէֆսլէրինի Թէսլիմ էյլէտիքլէրի, վէ սաայէյին Թէմամէն իատէ օլունտուղը, վէ էրմէնի վէ քիւրտ Թէպաանըն էճղարիքլէրինէ գարշը նազարըյլա պազմագտա օլտուգլարը 16 հոկտ. Թարիհլի վէ 100 իմզալը վէ 640 քիւլիմէտէն իպարէթ Սասուն կազէթասընա կէլէն Թէլէկրաֆնամէտէն անլաշըլմըշ տըր։

Թ Ա Տ Ր Ո Ն Զ Մ Է Ռ Ն Ա Յ Ի Ն Բ Ը Թ Ի - Շ Ա Ն

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱԼՖԱՅԱՆ

Մասնակցութեամբ

Տիկին ՔՆԱՐԻ, Եր. ԹՕԼԱՅԵԱՆԻ, ՇԱՀԻՆ և Բերայի «ԳՈՂԹԱՆ» խումբի

ՄԵԾ ՑՈՐԵԿՈՅԹ

Կիրակի 23 Նոյեմբեր 1908, ժամը ճիշդ 8ին (Ր. Թ.)

ՀԱՄԼԷՏ

Ողբերգութիւն 4 արար, 6 պատկեր Շէքսփիրի Թարգմանիչ Պ. Մասէհեան ողբերգու—արուեստագէտ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

պիտի ներկայացնէ ՀԱՄԼԷՏի դերը

Ց. Սինանեանի նուագախումբը Ազգ. ընտիր կտորներ պիտի զարնէ։

Տոմսակները այսօրուընէ կը ծախուին Կալաթա սէրայի դիմացի անկիւնի ծըխավաճառի խանութը և Կալաթա Սէրայի քովի Փողոցը, Թիւ 14 աւարթըմանը, դերձակ Ե. Միրիճանեանի քով։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

1908 ՅՈՒԼԻՍ 31 ՊԻԼԱՆՉՕՍԸ

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ	Օսմանլը լիրասը
Նագտ—Սէրմայէտէն հէնուզ տէֆ օլունմամըշ նագտ	5,500,000 —
Սանտըգ (Մէրքէզ / Շուպէլէրտէ)	4,0 8,131 85
Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ, Ալէման տէվլէթ նագտը	1,157,115 64
Ալընան տիկէր Թահվիլաթ	2,520,360 05
Ճըզդանտա գամպիօլար	2,858,467 25
Խազինէի Հիւմայունըն հիսսադարը Թահվիլէսի	2,162,707 74
Մուխթէլիֆ հիսապաթը ճարիյէ	2,577,938 91
Նագտ վէ էմթաա իւզէրինէ իգրազ օլունան մէպալիղ	5,133,6 6 47
Էմլագ վէ էշեա	293,5 4 —
Միւթէնէվվիա	7 ,059 46
	26,999,121 37

ՏԱՀՍԻՍԱԹ	Օսմանլը լիրասը
Սէրմայէ	11,000,000 —
Թէտավիւլտէ պուլունան պանգնօթլար	970,062 —
Եատէնէճէք գամպիօ	1,305,780 03
Մուայյէն վագըթլը տէբօզիթօ	1,530,310 71
Մուխթէլիֆ հիսապաթը ճարիյէ	10,535,576 89
Եատէնէճէք Թէտահէթլէր	121,984 11
Իհթիյաթ նիգտարը	1 0 8,012 —
Միւթէնէվվիա	428,3 5 63
	26,999,1 1 37

Ալըպնա մուխթասըր օլարագ Թասդիգ օլունուր

Միւտիրը ումումի

Ժ. ՏԷՖԷՍ

Միւտիրը ումումի մուավինի

Ա. ՆԻԱՍ

Մուհասէպէ միւտիրի

Օ. ՊՐԱՆՏ

ԻՀԹԻՅԱԹ ՍԱՆՏԸՂԸ

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇԻՒՊԷՍԻ

Գալաթա վէ Սթամպօլ

Սէրմայէսի 130 միլեօն գուրօն քեամիլէն մէտֆու տըր

ԻՀԹԻՅԱԹ ԱՔՉԷՍԻ 38,000,000 գուրօն տըր.

Պանգըճա չարթլար չունլար տըր

Թէսլիմաթ՝ ակթէուն ղըր. իւզէրինէ օլաճագ տըր, վէ 50 ղըր.տան աշաղը Թէսլիմաթ գապուլ օլունմայաճագ տըր։

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ պու կիւնքի գարարա կէօրէ եալընըզ 1000 լիրայա գատար մէպալիղ Թէսլիմ իտէն իչիւն 100 տէ 3½ վէ պու մըգտարը Թէճավիւզ իտէն պագայէսի իչիւն անճագ 100 տէ 3 ֆայիզ վիրէճէք տիր. մամաֆիհ, բարա Թէսլիմ խտէճէք զէվաթը 15 կիւն էվվէլ մահալլի կազէթալարը իլէ խապէր իթմէք շարթըյլա մէզքիւր ֆայիզի Թէնզիլ վէ եա Թէզեիտ մուխթար տըր։

100 լիրայի Օսմանիյէտէն աշաղը օլան Թէսլիմաթ՝ իսթէնիլտիկի անտէ իատէ օլունապիլիր։

Պոշտան եօգլարըյի մէէլխուշամ՝ էվվէլինտէն վիրիլէճէք պիր Թահրիրի իչարա Թապի տըր չէօյլէ քի,

Լիր. Օսմ.տէն	Լիր. Օսմ.	յէ գատար
100	150	3 կիւն էվվէլ
151	200	6 « «
201	500	10 « «
501	1000	15 « «
1001 վէ պունտան եուգարը իչիւն		30 « «

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ իսթէնիլէն անտէ ճըզդանտա կէօրիւլէն ալաճագը սահիպը մէճմուասընա Թէսլիմ իտէրէք, մէրգումըն հիսապըյնը գարամագ հագգընը մուհաֆազա իտէր։

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳԻ ՎԷՐԱՅՆ՝ ագըլպաշլըգ օլմայանլարտա տախի ճըզդան վէրէպիլիր՝ պու Թագտիրտէ մէզքիւր մէպլաղ էվվէլէճէ Թային իտիլէն վէլի վէ եա վասի իճրայի սալահիյէթտար տըր։

Ինթիյաթ սանտըղընտան մաատա Վինէր Պանգ Վէրայն՝ պանգա մուամէլաթը տախի իճրա իտէր։

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

ՑԷՐՑԷԱՏԷՍ

ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՅ		Բարա
Պիրինճի պէյազ օգգասը	»	51-52
Իքինճի »	»	50-
Մախլութ	»	49-
Զավտարը	»	46-47
Սէրթ պիրինճի	»	-53
» օրթա	»	51-52
Մախլութ սէրթ	»	50-

Պու կիւն 2 վակօն Անատօլը վէ վակօն Րումէլի պուղտայը վիւրուտ իթմիշ տիր։

ՈՒՆ		Ղրշ.
Եէրլի գըրմա Ա. չուվալ		101
» » Բ.	»	79-98

ՔԸՔԸՔ

Օգգասը 19½ - բարա։

ԱՐԲԱ

Տանիւպ	քիլէսի	16½-17½
Րումէլի վէ Մէրսին		15½-16
Մըսըր էթրաֆ իչինտէնպուրա տա վարօրա Թէսլիմ բարա		34-
Եէրլի սարֆիյաթը իչիւն »		35-

ՊԱՄՊՈՒԳ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվըրբուլ 30 Հօկտ.

Ծուլիա օգոստ.	4.64
Հօկտ. նոյեմ.	4.60

ՊՈՒՂՏԱՅ ԲԻԱՑԱՍԸ

30 Հօկտ.

Նիւ-Եօրգ հազըր		101.3.4
» յուլիա իչիւն		105.3.4
» ֆէտր.	»	103.3.4
» սէպտ.	»	102.1.2
Լիվըրբուլ հազըր		.
» սէպ.	»	7.4.3.4
» յուլիա	»	7.5.7.8
Չիգակօ հազըր		
» սէպտ.	»	95.
» յուլիա	»	9.5.1

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 3 Դեկտեմ.

Ինկիլիզ էսհամը Ինկ, լիր.	83.93
Օսմ. էսհամը Իւնիֆիէ	91.25
» » » գաբանըշ	91.50
Օսմանլը Պանգասը	18.12
Րուս 4½	84.50
Պուլկար իսթիգրազը	102.—
Գամպիօ Բարիզ 10 այ վատէ	25.27

Բարիզ 3 Դեկտեմ.

Գօնսօլիտէ Իւնիֆիյէ աչըլըշ	91.90
» » գաբանըշ	92.15
Ֆրանսըզ էսհ. 3½ ֆր.	97.12
Րումէլի շիմէնտիֆէրի	172. 5
Օսմանլը րէժիսի էսհամը	373.
» Պանգասը	704.—
Րուս 5 1906	99.37
Գրէտի Լիոնէ	1201.
Իթալիա էսհամը	163.91
Սբանիօլ	96.40
Թրանսվաալ	57.25
Գամպիօ իւչ այ վատէ	25.115

Վիեննա 3 Դեկտեմ.

Լօնտրա իւզէրինէ Գամպիօ	239.20
Րումէլի շիմէնտիֆէրի ֆր.	165.—
Օսմ. Րէժի ագսիօնը ֆր.	340.—

Պէրլին 3 Դեկտեմ.

Րում. շիմէնտիֆէր (մարգ)	139.—
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20.34

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Իւնիֆիյէ տիւն ագշ. գաբ.	100.39
» » էն եիւքսէք	101.
» » էն աշաղը	100.10
Պու սապահ աչըլըշ	100.31
Րում. շիմ.ագշամ. գաբանըշ	172.½
» » էն եիւքսէք	172.¾
» » էն աշաղը	171.¾
» » աչըլըշ	172.¼
Րէժի ագսիօնը Լ. Օս.	16.—
Նէճիպ Բէօֆա Թրամվայ շիրքէթի հիսսէ սէնէտաթը Լ. Օ.	2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Թրամվայ	08.
Թունէլ	4.05
Օպլիկասիօն Թրամվայ	485.
Անատօլու Օթօման	3.90
Լօրիօմ	55.50
Պանգ Նասիօնալ տը Թիւրքի	411.
Թրանսվաալ	57.—
Չաթրէճ	19.½
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա.	280.—
» » » Բ.	249.½
Րըխթըմ Թահվիլաթը ք.ք.	433.
Գալեա	450.
Գարասու	035.
» Օրթագլար	035.
Անատօլու շիմ. ագսիօնը	14.15
Շիր. Խայրիյէ հիսսէ. Լ.Օ.	36.26
« « Համիտիյէ	2.45

ՊԱԼԳԱՆ

ՍԻԳՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

ՍԷՐՄԱՅԷ ՎԷ ԻՀԹԻՅԱԹ ԱՔՉԷՍԻ 9,500,000 ֆրանք

Դայիմի սիգորթա շէրաիթիլէ եանկըն վէ էօմր իւզէրինէ մուամէլաթ իճրա իտէր։ Թազմինաթը մահալլինտէ Թէսվիյէ իտէր։

Գումբանեանըն միւտիրիյէթի ումումիյէսի

Միւտիրլէր՝ Խ. ՖՐԱՆՆԻԿԼՕՖ ՎԷ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Մէրքէզի Անատօլ խանընտա, Տէրսաատէթ։

ՀԱՐԳԻՅԷ ՆԷՋԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Ֆապրիգա տագիզի 61 բարա, նան 56, կիւյիւր գանէմ 163, կիւյիւր գուզու 120, կիւյիւր պագըր 116, Խօկիրիզ բրինճի 67, սատէ 438, Թուզ 28, սօղան 18, սապօն 148, կազ 46,* հաթապ 4, քէօմիւր 10, ֆասուլիա 49, չէքէր 68, խուրմա 67, էրիք 55, սիրքէ 38, ... մըզը պիպէր 100, սարըմսագ ... զէյթուն եաղը 181, բաթաթ ... հըննա 15, զէյթուն 95, նօհուտ ... չաիր 35, կիյաւ 17, սաման 14, լաֆ 28 բարա։

Իւչիւնճի Օրտուի Հիւմայունտա վաք Բէրլէբէտէ պուլընան ասաքիր իչին մինագասայա գօնըլան էրզաքը ... թէնէկվիա` եօգարըտա հիզալարը ... կէօսթէրիլէն ֆիյաթլարըլա վէրէճէ... տըր։ Պուրատա տահա աշաղը վէրմ... իսթէյէնլէր` Հարպիյէ նէզարէթի Լէվա... զըմաթը աքքէրիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի լէր։ 3—2

18 Թէշր. սանի 324

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսաի Շահանէյէ ... միւպայաա օլունաճագ միւթէ... այագ գապլարը իլէ կէօմլէք, ... վէ ելտիվէնին մինագասասըյլա պաղլանըլընտան, չէրաիթը միւթէֆէ... անլամագ վէ մինագասայա տախիլ ... մագ իսթէյէնլէրին 10ունճու 10 նի... թինտէ Թէքմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէալիէր քէֆալէթնամէյի միւսթասհըպէն Խազինէյի Ճէլիլէյի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի։ 3—2

18 Թէշր. սանի 324

ԱԶԱՏԵՑԷՔ ԱՅՍ ՄԱՆՈՒԿԸ

Ինչո՞ւ համար այսպէս թողուլ ձեր սիրելիդ մանկիկը որ նիհար ու հալի, ու քիչ մը ... միջոցաւ անոր մարմնոյն իւղով, կիրի եւ ոսկրի ֆիւֆոսֆիթով պատրաստուած

ԷՄԻՒԼՍԻՈՆ ՍՔՈԹԻ

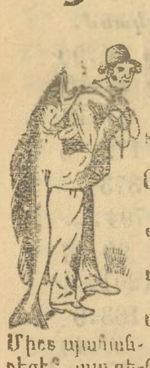

... սալով զայն ըլլալ ... ընել առողջ ու ... զուարթ ու գեղադէմ ... ու այսօր հազարաւոր ... պէճներ, քաջառողջ եւ ... Միթէ պատմե- ջեցէք այս ցե-նիկ են, վաղնջի պարզապէս դրութենէ «Զկար- ար» մարմնավանոց մայրերը, խոհեմ եւ որ Էմիւլսիոն Սքոթին յատուկ միմասանէ, ի դեպ ժամանա է։ Կին անոնց տուած են Էմիւլսիոն Սքոթի։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ ԱՆՈՐ ՈՐԿՐԱՄՈՒԼԸ ԴԱՐՁԱԾ ԵՆ

Կը ծախուի բոլոր դեղարաններէն եւ բոլոր դեղի մթերանոցներէն։

Emulsion SCOTT'S

ՉՕՃՈՒՂԸՄ ՆԷ ԵԷՍԻՆ

Ճօճուգլար 5-6 այլըգ օլուր օլմազ, ումում վալիտէյէր եավրուճուգլարընա էն էյի պիր գըտա Թէտարիք իթմէք հավէսինէ տիւչէրլէր։ Պու հավէս գաթընլար իչին բէք Թապիի տիր. զիրա վալիտէնին սիւտի նէ գատար չօգ օլսա, չօճուգ 6 այլըգ օլունճա, արթըգ եալընըզ օնունլա պէսլէնէմէզ։ Բարիզին էն մէշհուր հէքիմլէրինտէն Տօգթ. Ֆալիէր` պու միւհիմ մէսէլէյի նազարը տիգգաթա ալարագ պիր չօգ թէճրիւպէ վէ թէտգիգաթըտան սօնրա ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐ նամ մատտէյի ըճատ եյլէմիչ վէ պու մատտէյի իլաճ իթմիչ, վէ պու ֆալիէթ իլաճ` Բարիզ, Լօնտրա վէ Ավրոբանըն պիլճիւմլէ Թըպպ Տար իւլ Ֆիւնունլարընտան դապուլ վէ մագպուլ օլմուշ տըր։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐ` չօգ ալաթա կիւզէլ գոյնէ լէզիզ պիր մատտէ օլուպ, ֆէվգէլատէ գուվվէթ վէրիճի վէ պէսլէյիճի տիր։ Վալիտէ սիւտիյլէ պէսլէյիճի խասսաէնին իքի գաթ գուվվէթինի հավիզ օլտուղընտան, չօճուգլար անը էչտիքճէ սէմիզլէնիրլէր, պէսլէնիրլէր, գուվվէթլէնիրլէր, չապուգ այագա գալգարլար վէ խասթա օլմագտան գուրթուլուրլար։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐ իլէ պէսլէնէն չօճուգլարըն իւերումէ տէ սաղլամ վէ կիւճլի գուվվէթլի սատամլար օլաճագլարը պիլինիրէն էմնիյէթլէ միւսպէթ տիր։ Տէրսաատէթ վէ Թաշրալարտաքի պիլճիւմլէ էճզախանէլէրտէ վէ էճզա տէփօլարընտա սաթըլըր։

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

... էլէրինին նըսֆը լիրա 100 ղշ.տան ... վէ նըսֆը տիկէրի Էվգաֆը ... անա մախսուս սուրէթ վէ աէրկի ... օլունմագ իւզրէ զիկրտէ մու... ... մօհիւլլաթըն պէրմուճիպը նի... գա ... հաֆթա իլանընտան 324 ... անիւն 10ունճը կիւնիւնտէն ... նճը բազար էրթէսի սաաթ 10տա ... սնի հաֆթա իլանընտա միւզայէ ... տա գըլընաճաղընտան, թալիպ օլ... վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ... թէյէնլէրին` գըյ- մէթը մուխա... էօյրինէ միւսավի ... էմին աքչ... ... կէրապէր Էվգաֆը ... մայլըն Մա... իտարէսինէ միւ- ... սաաթ էյլէմ ... լէր։

... ումէթը ... էնէսի

...000 ..պէտէլը միւզայէտէսի 120 ... էմիրկէն գարիյէ վէ ճատտէ- ... սի. 20 օտա վէ միւշթէմի- ... էյի հավի ախչապ 1 պապ ... ւէնին Թամամը. Էօրիւճի Հիւ- ...

...000..պէտէլը միւզայէտէսի 160 ... սիմատա Պէշիկթաշ Գարա Ս... աշա մահալլէսինտէ Նիւք- սէք ... ճատտէսինտէ 95, 97 նօմ. ... 2 օտայը հավի քեար- կիր իք ... մաղազանըն Թամամը Էօրիւճի ...

..11500.—Եէնիքէօյտէ Մօլլա Չէլէ- պի մահալլէսինտէ Թէքքէ սօգաղընտա ... նօմ. մուգատտէմա մէնզիլ ելէմէմ ... խարճինէն (475) զըրա պիր ... ւնըն Թամամը. Էօրիւճի Հիւ...

... կիւտարտա Բէյչէ Տէ... տէ Գարաճաահմէտ ճատ- ... է ... նօմէրօլը 19 գուրնա 4 ... վէ միւշթէմիլաթը մալիւմէյի ... ղա համամը տեմէքլէ մաարուֆ ... չիֆթէ համամըն սիւլս հիս- ... հասըլ Մահմուտ։

...—Գանլըճա գարիյէսինտէ Ա- ... Հիսարը ճատտէսինտէ 155 նօ- ... սօգագ գուրնա իքի հավլէթ վէ ... մալիւմէյի հավի թահ- ... տուգքեանը միւշթէմիլ ... պապ համամըն Թէմամը։ ...

... ... միւզայէտէսի 5500. —Ս... Թօբ Թաշը մահալլէսին- տէ ... չէշմէսի սօգաղընտա 32 նօ- ... այը հավի ախշապ պիր ... Թէմամը։ Ըրզա։

...5 ... օրհանիէտէ Չէհանկիր մա- ... նի Չէշմէ սօգաղընտա 9 ... էրօլը 5 օտայը հավի քեարկիր պիր ... մէնզիլին ալթը հիսսէ իթիպարըյ- լէ ... հիսսէսի։ Էօրիւճի Հիւսէյին։

3000.—Լանկատա Շէյխ Ֆէրհատ ... մահալլէսինտէ Այազմա սօգաղընտա 11 ... 2 օտայը հավի ախշապ պիր ... մէնզիլին Թէմամը Օսման։

..2000.—Թօբհանէտէ Սէհիլ պէյ մա- հալլէսինտէ Թօբճըլար ճատտէսինտէ 521 նօմ. ... 6 օտայը հավի քեարկիր պիր ... ւէ Թահթընտա 523, 525 ... պապ տուգքեանըն բուպ ... ... ուճի Հիւսէյին։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1324 սէնէսի սէպտէմպրին ... կիւնիւնտէն իթիպարէն Իշպը ա- ... տէկէն, Անատօլու Օսմանլը տէ- ... օլը գումպանյասընա Թէսատուֆ ... մէք իւզրէ Մալթէփէ իլէ Ատալար ... նինտէ ամէտշիւտ խտէճէք սէվահիլը միւթէճ... վաբօրլարընըն վագթ ու հարաք ...

Ս...	...	Ճօփ ...
Ս...	Տ...	Իսկէլէլէրին եաամիսի
* ...	...	Հէյպ.էն Գ. Ատա Մալթ.
	5	Գ. Ատատան Մալթէբէ
	2	Հէյ.էն Գ. Ատա Մալթէբէ
	3	Գ. Ատատան Մալթէբէ
	48	Հէյ.էն Գ. Ատա Մալթէբէ
	20	» » »
10	13	Հէյ.էն Գ. Ատա Մալթէբէ
11	40	Հէյ.էն Մալթ. պիւլաթ.
12	33	Գ. Ատատան Մալթէբէ
1	55	Հէյպէլիտէն Մալ. պիւլաթ.
*12	38	Մալթ.էն Գ.Ատա
1	40	» » Հէյպէլի
2	55	» » պիւլաթէ.
4	12	» » Հէյպէլի
6	34	» » »
9	12	» » »
11	4	» » Հէյպէլի
12	10	» »
1	09	» » Հէյպէլի
2	25	» » »

(*) Իշպու սէֆէր տեսպտ.րին 18ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիլա Թէսատուֆ ճարի իճրա էտէճէք տիր։

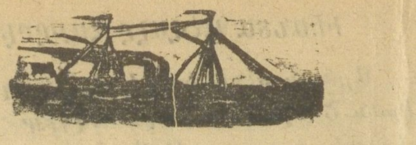

C. F. R.

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՎԱՊՕՐ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

ՔԻՕՍԹԷՆՃԷՅԷ Եօլճէնտէն էվվէլ

ՀԱՐԷՔԷԹ Ալաֆր. սաաթ 10տա

Վոթօլոլ

Իմբէրիոլ Թրայան	գիւմ.	1 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	»	5 ճ. էրթ.
Րէկլը Կարօլ	»	8 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	»	12 ճ. էրթ.
Իմբէրիոլ Թրայան	»	15 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	»	15 սալը

ԻԶՄԻՐ ՎԷ Հարէքէթ աքչ.

ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ ալաֆր.սաաթ 1տէ

Վոթօլոլ

Իմբէրիալ Թրայան	գիւմ.	5 ճ. էրթ.
Տաչիա	»	19 ճ. էրթ.
Րէկլը Կարօլ	»	12 ճ. էրթ.

ՍՈՒԼՃՈՒԼԸՆ ՄԻՒՏՏԷԹԻ

		սաաթ
Տէրսաատէթ	Քէօսթէնճէ	12
»	Իպրիլ	18
»	Իսքէնտէրիյէ	52
»	Վիեննա	45
»	Բարիզ	62
»	Պէրլին	50
»	Լօնտրա	72

Վաբօր սէֆէրլէրի Քէօսթէնճէտէ Շարգ Էքսբրէս գաթարըյլա Պէրլին վէ Բուտաբէշթէ Էքսբրէսլէրինին վագթը հարաքէթլէրինէ կէօրէ իճրա օլունըր։

Տօղրուտան տօղրույա վէ եա մուխաբէրէ սուրէթիլէ հէր եէր իչիւն եօլճու էշեա վէ էմթիա նագլ օլունուր։

Ֆիյաթլար եասաէն Թէնզիլ իտիլմիշ օլուպ, ֆէվգէլատէ Թէնզիլաթ իլէ 90 կիւն միւտտէթ օլմագ իւզրէ հարէքէթ վէ ավտէթ պիլէթլէրի տախի վէրիլիր։

Էքսբրէսլէրին մատտա վաբօր Քէօսթէնճէյէ վասըլ օլտուղընտա, կէճիկէյէն սուրէթիլէ մախսուս պիր թրէն հարէքէթ իտէճէքտիր, հէր սաապահ Պուքրէշտէ Ավրոբայա կիտէճէք իթթիսալը թրէնլէրինէ եէթիշտիրէճէք իսթիֆատէ իտէպիլիր։

Էքսբրէս գաթարը իլէ հարէքէթ իտէճէք օլան միւսաֆիրլէրին թէօշիլաթ իլէ տէլի վաբօրընըն էհամիյէթը պուլունուլ թրէնէ պինէպիլիր։

Տահա զիյատէ Թաֆսիլաթ ալընմագ իչիւն Գալաթատա Բըլըթըմ իւզէրինտէ պուլունան պաչլըճա աճէնթէնէ միւրաճաաթ օլունա։

ԽՐՏԻՎԱՅԼ ՄԱՅԼ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

ԳԱՐՏԱՆ Անտէրլիէին սիւվար օլտըղը «Իսմալիա» վաբօրը` ալաֆր. նօ- յէմպրին 29ունճը բազար կիւնիւ եօլճէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 3տէ Իսքէնտէրիյէ Տէրսաատէթէ կէլէճէք վէ ալաֆր. դիկտ.ին 3ինճի սալը կիւնիւ եօլճէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 3տէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ Միտիլլի, Իզմիր, վէ Բիրէյէ օղրայարագ Իսքէնտէրիյէյէ միւվասէլէթ իտէճէք տիր։

ԳԱՐՏԱՆ Պէննէթլին սիւվար օլտըղը «Սաիտիէ» վաբօրը` ալաֆր. դէկտէմպրին 18ինճի չարշէնպէհ կիւնիւ Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ վէ դիկ.ին 5ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ եօլճէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4տէ Կէլիպօլը, Չանագգալէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Րատօս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թարապլուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սայիտէ օղրայարագ Իսքէնտէրիյէյէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

ԳԱՐՏԱՆ Ֆրէմանըն սիւար օլտըղը «Մէնզալէհ» վաբօրը` ալաֆր. դէկտեմ- բէրին 3ինճի բէնճ. կիւնիւ սապահլայըն սաաթ 12տէ Ինէպօլու, Սամսոն, Կիրասոն վէ Րիզէյէ օղրայարագ Թրապիզօնա հարէքէթ իտէճէք տիր։

Վաբօրտա էլէքթրիգ զըյասը պուլունտուղու կիպի, էսմէքլէր պիրինճի նէվ օլուպ, սուֆրա իւզէրինտէքի չարապլար տախի միճճանէն վէրիլէճէք տիր։

Պու պապտէ զիյատէ Թաֆսիլաթ իսթէյէնլէր` Գալաթատա Բըլըթըմ իւզէրինտէ Մէյմէնէթ խանընտաքի վէ աճէնթէսի վէ եախօտ Սթամպօլտա Վալիտէ Սուլթան խանընտաքի չուպէյէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

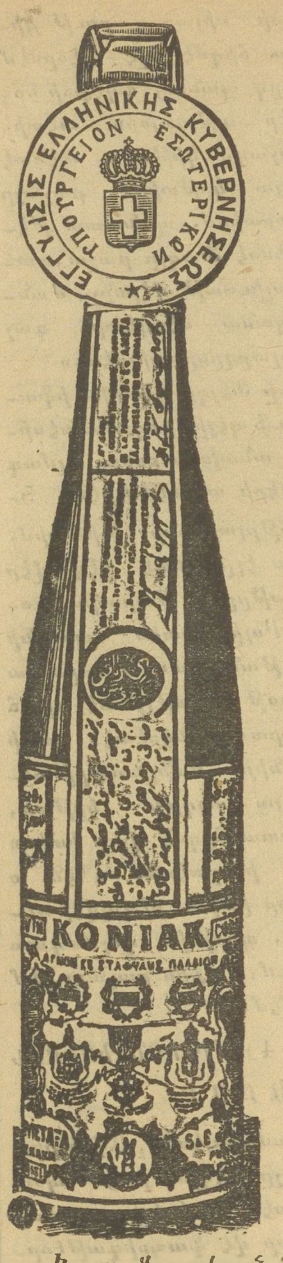

Իշպու ֆապրիգանըն սահիպի 9 ատէտ նիշանլարա միւխթէլիֆ սէրկիլէ ումումիյէտէ իւթիրազքեանտան տօլայը տա 35 պէօյիւք միւքեաֆաթա նայիլ օլմըշ տըր։

ԱՐԱՑԸՆԸԶ

Շիշէ իւզէրինտէ Նուման հիւքիւսէթինին Թէէմինաթ պանտրօլը իլէ աթիլէքի րէսմի շահատէթնամէսինի։

«Նուման տախիլիյէ նազըրը Եումանիսթանտա Ն. Ի. Ա. Մէթաքսա իսմինտէ ալթընտա եալընըզ պիր գօնեագ ֆապրիգասը մէվճուտ օլուպ, պու ֆապրիգանըն Աթինա Բիրէյտէ Թէէսիս իտիլմի- պուլունտուղը Թէյիտ իտէր։

Նումանը տախիլիյէ Նազըրը Մ. Մ. ՔԷԹՕՓՈՒՍ

Աթինա, 14 յունիէ 1904

Տէրսաատէթ վէ պիւ ... Թուրքիատա մէրքէզի Գալաթա ատա Գալաթա խանընտա 9 նօմէրօլը օտա տըր։

Աճէնթը ՍԹԷԼԻԱՆՈՍ ԱՑԵԱՆԻՍ

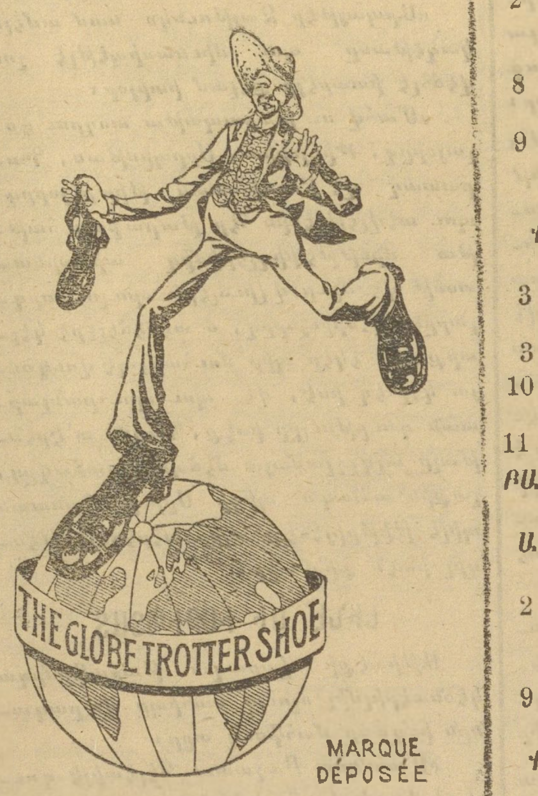

ԷՐՔԷՔ, ԳԱՏԸՆ ՎԷ ՋՕՃՈՒԳ

ԻՉԻՒՆ ԷՆ ԿԻՒԶԷԼ ԷԼՊԻՍԷԼԷՐ

Էն սօն մօտա եօլլու իլէ տիքիլէնլէրէ պէնզէր

ՄԷՄԼԷՔԷԹԻՆ ԷՆ ՍԷՆԻ ՄՕՏԱ ՎԷ ԶԱՐԻՖ ԷԼՊԻՍԷԼԷՐԻ ԴԻՒՔԵԱՆԸ

ԹԻՐԻՆԿ

Մ ... ...

ՔԻՆԻՆ ՄԻԿՕՆ

ԳՕԳՈՒԼՈՒ ՎԷ ԳՕԳՈՒՍԸԶ — ՌՕՄ ՎԷ ՕԼԻՎԹՐՕԼ ԻԼԷ

ԳԻՐ ՏԷՖԱ ԹԷՃՐԻՒՊԷՍԻ ՔԻՖԱՅԷԹ ԻՏԷՐ

ԹԱԳԼԻԹՃԻԼԷՐԻՆՏԷՆ ՍԱԳԸՆԸՆԸԶ

Սէնէ-ի ... — Միլանոտա ՄԻԿՕՆ վէ շիւրէքէսը։

Մ...— Պէյօղլունտա Թիւնէլ խանընտա Մ. Ալպէրթի։ Գալաթատա Մ. Սթավրօ Եանօբուլօս։

Թաշրալարտան օլունան սըբարիշլէր իչիւն եալընըզ Միհրան Փափազեան վէ Կիւլէսքիւսեանա միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։ Պալը Ալի ճատտէսինտէ Նօ. ...

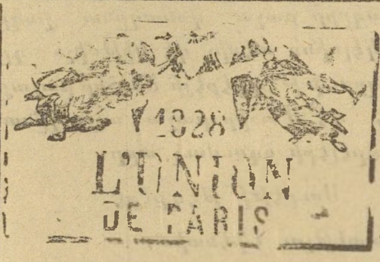

Լ'ՈՒՆԻՕՆ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍ ԻԼԸՆՄԸՇ

Մէրքէզը Խարիճի Բարիզտէ Վանտօմ մէյտանընտա ... խուսուսի տաիրէլէրինտէ

Սէրմայէ վէ իհթիյաթ 329,000,000 ֆր.։ Պու Շիրքէթ զայէթ միւսաիտ չէրաիթ իլէ Թուրքիատա սիկուրթա գապուլ իտէր։ Հէր նէվի սիկուրթա մուամէլաթը, մէսէլա չէրաիթ հալինտէ միւխթէլիթ (միքսթ) Թրալուսա վէ սաիրէ սիկուրթալարը իճրա էյլէր։ Շիրքէթ Պանգասը Օսմանլը Պանգասը տըր։ Թուրքիա վէ Մէմալիքը Շարգիյէ իչիւն միւտիրիյէթը ումումիյէ Սթամպօլտա Սուլթան Համամընտա Գաթըրճը օղլու Բասաժը։

Միւտիրի Ումումի ՍԻՄՕՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ

Միւտիր` ՄԻՀՐԱՆ Տ.-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Մէմալիքը Մահրուսէնին հէր Թարաֆընտա խուսուսի աճանթալարը վար տըր։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1324 սէնէսի նոյեմպրին 1ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն իլանը ախէրէ տէկին սէվահիլի միւթէճավիրէ վաբօրլարընըն վագթ ու հարաքէթլէրի

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԽԱԹԹԸ

Եէվմիյէ իճրա օլունաճագ սէֆէրլէր Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինտէն Քէօբրիւյէ

Սթ.	Տգ.	
1	45	Գ. Ատա, Հէյ. Պուրկ. Քընալը (1)
2	45	Բէն. Քարթ. պէօ.ատա Հէյպ. պուր. գընալը, (Գ.Ատատան 3.30տէ)։ (2)
8		Եալօվա, պ.ատա, Հէյ. (պ.Ատատան 10տա (4)
9	15	Բէնտ. Գարթ. պ.ատա, Հէյ. պուրկ. գընալը։ Գատըքէօյ,(պ. Ատատան 10տէ)

Քէօբրիւտէն Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինէ

Սթ.	Տգ.	
3	45	Քատըք. Բըն. պուրկ. հէյպէլի պ.ատա, գար. Բէնտ. (2)
3	30	Հէյ. պ.ատա, Եալօվա (4)
10	15	Քընալը, պուրկ. Հէյ. պ.ատա գարթ. բէնտ.* (3)
11	30	Քըն. պուրկ. Հէյպ. պ.ատա *

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ԻՃՐԱ ՕԼԸՆԱՃԱԳ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինտէն Քէօբրիւյէ

Սթ.	Տգ.	
2	—	Բէնտ. գարթ. պէօ.ատա, Հէյ. պուրկ. գընալը (պ.Ատատան 2.45տէ(1)։
9	30	Բէնտ. Քար. Պ.Ատա Հէյպէլի պուրկ.Քըն. Գատ.(պ.Ատ10.15)

Քէօբրիւտէն Ատալար վէ Անատօլու ճանիպինէ

Սթ.	Տգ.	
4	—	Քատըք. Քընալը, պուրկ. Հէյ. Պ.Ատա Քարթ. Բէնտ.* (1)
10	15	Քընալը, պուրկ. Հէյպ. Պ.Ատա Գարթալ Բէնտ. *

ԱՅ ՍԹԷՖԱՆՕՍ ԽԱԹԹԸ

Այ Սթէֆանօստան Քէօբրիւյէ

Սթ.	Տգ.	
2	30	Այ Սթէֆանօս, Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնի գաբու, Գումգաբու.
4	30	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնի-Գաբու, Գումգաբու, Քէօբրիւ

Քէօբրիւտէն Այ-Սթէֆանօսա

Սթ.	Տգ.	
3	30	Տօղրու Մագրիքէօյ
11	15	Քէօբրիւ, Գումգաբու, Եէնիգաբ. Սամթ. Մագրիքէօյ, Այ Սթէֆանօս

(*) Իշպու իշարէթլի սէֆէրլէրէ խիւք գապուլ օլունմայաճագ տըր։

Միւճէքքէտէ մուխաբէրանըն մէնի վուգուպը մագտարընա մէպնի վաբօրլարըն վագթը հարէքէթլէրի հուլուլընտա պիլէթ սաթըլան մէվգըլարըն իսքէլէ գաբուլարընըն գաբատըլմասը իչիւն մէմուրլարընա էմր վէրիլմիշ օլտուղունտան եօլճուլարըն պիլէթլէրինի վագթընտա ալըպ վաբօրլարա կիրմէլէրի վէ իսքէլէ գաբուլարը գաբալը իքէն մէմուրլարա պիր կէօնա մուամէլէի ճէպ- րիյէտէ պուլունմամալարը րիճա օլունըր։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԽԱԹԹԸ

Եէվմիյէ իճրա օլունաճագ սէֆէրլէր

Քէօբրիւտէն				Գատըքէօյինտէն			
Սապահ		ազշամ		Սապահ		ազշամ	
Սթ.	Տգ.	Սթ.	Տգ.	Սթ.	Տգ.	Սթ.	Տգ.
—	—	5	40	—	—	5	40
		6	20			6	20
		7	45			7	45
		8	30			8	30
1	50	9	15	1	50	9	10
2	25(5)	9	55*(6)	2	35	9	50
		10	35*(6)			10	30
3	5	11	15*(6)	3	35	11	10
4	15	11	55*(6)	4	15	11	50
5	—	12	35*(6)	5	—	12	35

Բազար կիւնլէրի իճրա օլունաճագ սէֆէրլէր

Քէօբրիւտէն				Գատըքէօյինտէն			
Սապահ		ազշամ		Սապահ		Ազշամ	
Սթ.	Տգ.	Սթ.	Տգ.	Սթ.	Տգ.	Սթ.	Տգ.
—	—	6	15	—	—	6	15
	—	7	—		—	7	—
	—	8	—		—	8	—
	—	8	45		—	8	45
2	30	9	30	2	30	9	30
3	15	10	15*	3	15	10	15
4	—	11	—*	4	—	11	—
4	45	11	45*	4	45	11	45
5	30	12	30*	5	30	12	30

րիյէտէ պուլունմամալարը րիճա օլունըր։

Խաթ սէֆէրլէրինին րուչէթինէ մանի օլաճագ տէրէճէտէ սիսլի օլան հավալարտա վաբօրլարըն պուլունտուղու իսքէլէլէրտէն սիս աչըլընճայա գատար հարէքէթ իթմէյէճէքլէրի իլան օլունըր։

(1) Իշարէթլի սէֆէրլէր նոյեմպրին 15ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր չէրիէք սօնրա հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

(2) Իշպու իշարէթլի սէֆէր Գարթալտա 5.53տէ Հայտար Բաշայա հարաքէթ իտէն թրէնէ Թէսատուֆ իտէճէք տիր։

(3) Իշպու իշարէթլի սէֆէր Գարթալտա 12.52տէ Հայտար Բաշայա հարաքէթ իտէն Թրէնէ Թէսատուֆ իտէճէք տիր։

(4) Իշպու իշարէթլի սէֆէր ճաֆթատա 3 կիւն ճում. էրթ., բազ. էրթէսի, բէնճշէնպէհ կիւնլէրի իճրա օլընաճագ տըր։

(5) Իշարէթլի սէֆէր տօղրու Մօտայա վէ Մօտատան սաաթ 3տէ հարաքէթլէ Գատըքէօյինէ օղրայարագ քէօբրիւյէ կէլէճէք տիր։

(6) Իշարէթլի սէֆէր Գատըքէօյինտէն սօնրա Մօտայա օղրայարագ քէօբրիւյէ կէլէճէք տիր։

ՌՕՍԻԱ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Հաշմէթլու իմբէրաթօր հազրէթլէրինին 1881 մարտ 20 Թարիխլի էմրնամէսիյլէ մէյտանա կէլմիշ տըր։

Գումբանեանըն մէրքէզի` Բէթէրսպուրկտա գումբանեանըն օթէլինտէ տիր։

Գումբանեանըն Թէքմիլ Թէէտիյէ օլունան սէրմայէսի 10,666,666 ֆր. տըր։

Թէէմինաթ աքչէսի` 149,582,000 ֆր.տան զիյատէ տիր։

Գումբանեանըն սիկուրթա եաղըլանլարա Թէէտիյէ օլընան Թազմինաթ վէ սէրմայէլէրի` 355,840,000 ֆրգ. տըր։

1914 սէնէսի զարֆընտա «բրիմ» վէ ֆայիզլէր` 64 միլեօն 553 պին ֆր. տըր։

Գումբանեա զայէթ էհվէն չէրաիթլէ

Եանկընա գարշը սիկուրթա իտէր

Նագլիյաթ Թէհլիքէլէրինէ գարշը սիկուրթա իտէր

հայաթ սիկուրթա իտէր։

Հէր նէվի գազալարա գարշը սիկուրթա իտէր

Տէմիր եօլը վէ վաբօրլա եօլճըլըգ գազալարընա գարշը սիկուրթա իտէր։

Եղմամ ալնալարընըն գըրըլմասընա գարշը սիկուրթա իտէր։

Հէր նէվի մալիւմաթ ալմագ իչիւն Գալաթատա Վօյվօտա սօգաղընտա Ազարեան խանընտա Տէրսաատէթ չուպէսինէ միւրաճաաթ օլունա։

Տէրսաատէթ չուպէսի միւտիրի Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

ՄԻՒՏԻՐԸ ՄԷՍՈՒԼ ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ